

NÉMETH G. BÉLA

Válogatott bibliográfia

Összeállította:
KÖBÖLKUTI KATALIN
SZÉKELYNÉ TÖRÖK TÜNDE

Az anyaggyűjtésben közreműködött:
Nagyváradai Nóra
Varga Eleonóra

Az anyaggyűjtés lezárva: 1994. szeptember 30.

I. ÖNÁLLÓ KÖTETEK ÉS ISMERTETÉSEIK

1. Mű és személyiség. Irodalmi tanulmányok. Bp. Magvető K., 1970. 749, [1] p. (Elvek és utak.)
- Tart.: Arcok és pályák. Arany János. 7–41. [Ua.: 3. tétel, 62–96.; 13. tétel, 34–56.; 81. tétel.] Arany László. 42–166. [Ua.: 39. tétel.] Péterfy Jenő. 167–328. [Ua.: 51. tétel.] Beöthy Zsolt. 329–371. [Ua.: 55. tétel.] Jean Paul. 372–385. [Ua.: 75. tétel.] Hermann Hesse. 386–408. [Ua.: 58. tétel.] Ernst Barlach. Egy kiállítás alkalmából. 409–414. [Szépművészeti Múzeum.] [Ua.: 88. tétel.] Georg Heym. A nagyváros költője. 415–420. [Ua.: 86. tétel.] Gottfried Bennről s a mai német líráról – egy antológia ürügyén. 421–437. [Mai német líra. Vál., szerk. Hajnal Gábor.] [Ua.: 93. tétel.] Korszakok és problémák. A magyar századközép jellege és szakaszai. A népiesség kora – Bevezetés. 441–452. A magyar századvég szakaszai és jellege. A polgári realizmus kialakulásának kora – Bevezetés. 453–464. A századvégi Nyelvőr-vita. A népies provincializmus kialakulásához. 465–520. [Ua.: 42. tétel.] A „közepes ember” fölmagasztalása. A kiegyezés első polgári védírata az esztétikában. 521–541. [Rákosi Jenő tragikum c. vitairatáról.] [Ua.: 2. tétel, 50–68.; 100. tétel.] A magyar szimbolizmus kezdetének kérdéséhez. Nyelvi és stílusproblémák. 542–582. [Ua.: 30. tétel.] Egy kritikátörténetről – egy kritikátörténet előkészületei alkalmával. 583–600. [René Wellek: History of Modern Criticism.] [Ua.: 82. tétel.] Tanulmánykötetek és folyóiratok. Irodalomtörténetírásunk köznapi gondjairól. 601–607. [Ua.: 95. tétel.] Gúnynev, szólás, szállóige. 608–618. [Ua.: 19. tétel.] Eszközök és világképek. Az önmegszólító verstípusról. 621–670. [József Attila.] [Ua.: 5. tétel, 5–70.; 9. tétel, 103–168.; 10. tétel, 5–70.; 13. tétel, 264–296.; 77. tétel.] Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról. 671–966. [Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 5. tétel, 241–277.; 9. tétel, 169–206.; 10. tétel, 241–277.; 13. tétel, 297–314.; 102. tétel.] Hasonlóság, hasonlat, példázat. Egy Babits-vers néhány tanulsága. 700–717. [Babits Mihály: Ősz és tavasz között.] [Ua.: 5. tétel, 189–210.; 10. tétel, 189–210.; 91. tétel.] Kölcsey: Elfojtódás. 718–728. [Kölcsey Ferenc.] [Ua.: 5. tétel, 102–115.; 10. tétel, 102–115.; 13. tétel, 374–380.; 99. tétel.] Vajda János: A vaáli erdőben. 729–737. [Ua.: 5. tétel, 177–188.; 10. tétel, 177–188.; 13. tétel, 381–387.; 105. tétel.] Utószó. 738–743. A tanulmányok keletkezési és

- megjelenési ideje és helye. 745–746.
- Ism.: ANTAL Gábor = ÉI, 1971. 2. 11.
 BARTA András = MNemz, 1971. febr. 21. 13.
 BARTA János = Alf, 1972. 4. 64–71.
 BODNÁR György = Törvénykeresők. Bp. Szépirod. K., 1976. 555–561.
 DANYI Magdolna = Újs, 1972. 81. 50.
 DÁVIDHÁZI Péter = Lit, 1977. 1. 137–147.
 FENYŐ István = Nagyv, 1971. 7. 1094–1096. [Ua.: FENYŐ István: Figyelő szemmel. Bp. Szépirod. K., 1976. 103–110.]
 KABDEBÓ Lóránt = Nszab, 1971. márc. 17. 7.
 KATONA Jenő = Ktáros, 1972. 1. 56.
 MIKLÓS Pál = Napj, 1971. 12. 10–11.
 PÓR Péter = Vság, 1971. 4. 108–110.
 SZEGEDY-MASZÁK Mihály = ItK, 1972. 3. 383–387.
 VERES András = Kort, 1971. 8. 1301–1306.
 VERES András = ALitt, 1972. 1–2. 211–218. [Németül.] [Ua. magyarul: VERES András: Mű, érték, műérték. Kísérletek az irodalmi alkotás megközelítésére. Bp. Magvető K., 1979. 447–461. (Elvek és utak.)]
2. Tragikum és történetfelfogás. A századvégi tragikum-vita. Bp. Akadémiai K., 1971. 126 p. (Irodalomtörténeti füzetek, 71.)
 Tart.: A vita jelentősége és jelentése. 5–8. Előzmények. 1. A tragikum kérdése: a közép-kelet-európai kritikai gondolkodás egyik gyűjtőpontja. 8–9. 2. Tragikum és történetfilozófia. 9–10. 3. Történetfilozófia és teleológia. 10–14. 4. Teleológia és kritika. 15–16. 5. Magyar helyzet. 17–19. Az egyes művek. I. Beöthy műve [Beöthy Zsolt.] 1. Beöthy művének jellege és jelentése. 20–21. 2. Beöthy forrásai, műveltségének, stílusának, egyéniségének néhány vonása. 21–26. 3. Egyéniség, bűn, világrend, kereszténység. 26–33. 4. Történeti fejlődés, közmeggyőződés, szervesség, nemzeti önelvűség. 33–37. 5. Tragikum és történelem, determinizmus és erkölcsi szabadság, katarzis és didakszis. 37–41. 6. Tragikumfelfogásának társadalmi-történeti jelentése; irodalmi, kritikai konzekvenciái; helye. 41–50. II. Rákosi műve [Rákosi Jenő.] 1. Jellege és alap gondolata. 50–51. [Ua.: 1. tétel, 522–524.] 2. A tragikum származtatása: az emberiség kettéosztása, tragikumra alkalmasok s tragikumra alkalmatlanok, nagyok és közepesek tá-

- borára. 52–53. [Ua.: 1. tétel, 524–525.] 3. A közepes ember viszonya a tragikushoz; a tragikum történeti szerepe. 53–54. [Ua.: 1. tétel, 525–527.] 4. Világrend és harmónia, bűn és büntetés, közember és tragikum. 54–57. [Ua.: 1. tétel, 527–530.] 5. Rákosi felfogásának történeti, társadalmi jelentése; a kiegyező reformista polgár védírata. 57–59. [Ua.: 1. tétel, 530–531.] 6. Rákosi felfogása s a kor nyugati áramlatai. 59–63. [Ua.: 1. tétel, 532–535.] 7. Az utánzás-elv kétféle jelentése; a művészet kettéosztása. 63–68. [Ua.: 1. tétel, 536–541] III. Péterfy tanulmányai [Péterfy Jenő.] 1. Keletkezés- és kiadáskörülményeik. 68–72. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 2. A tragikum lélektani származtatása és leírása; a tragikus érzés mint kiindulás. 72–75. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 3. A tragikum jelentése és szimbolikus jellege. 75–78. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 4. Tragikumfelfogásának életérzésbeli forrásai; a gyengeség, a veszélyeztetettség, a semmisség érzése. 78–80. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 5. Tragikumfelfogásának világképi indítékai. 80–82. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 6. Tragikumfelfogásának társadalmi alapja és jelentése: a prosperitás és hazugság ellentmondása, a kívül maradt tisztességesek tiltakozása. 82–84. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 7. Tragikumfelfogásának kritikátörténeti jelentősége és jelentése. 84–85. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 8. Új műfaji és tématípusok befogadása; a műfaji tipizálás és történeti periodizálás alapja: a megformálás. 85–86. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 9. A közös korélmény mint kiindulás és magyarázat; a művészet önelvű belső fejlődése; az érzéstörténet mint másik fő tipizálási és korszakolási szempont. 87–89. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 10. A mű önelvűségének követelménye. 89–92. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 11. Szakítás a harmónia-követelménnyel, az eszményítéssel és a liberális teleológiával. 92–98. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] 12. A nagyobb reflektáltság s az önirónia követelménye. 98–100. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] Összefoglalás. 101–105. [Teljes tanulmány: 113. tétel.] A három felfogás szembeállítás és elhelyezése. 106–111. Könyvészet s a vita kritikai visszhangja. 113–120. Névmutató. 121–123.
- Ism.: BARTA János = StudLittDebr, 1972. Tom. 10. 3–24. [Ua.: BARTA János: Évfordulók. Tanulmányok és megemlékezések. Bp. Akadémiai K., 1981. 338–357.]
- VERES András. = ALitt, 1972. 1–2. 211–218. [Németül.] [Ua. ma-

- gyarul: VERES András: Mű, érték, műérték. Kísérletek az irodalmi alkotás megközelítésére. Bp. Magvető K., 1979. 447–461. (Elvek és utak.)]
3. Türelmetlen és késlekedő félszázad. A romantika után. Bp. Szépirod. K., 1971. 301 p. [Akadémiai disszertáció.]
Tart.: Előszó. 5–10. A népiesség kora. A magyar századközép jellege és szakaszai. Bevezetés. 13–32. A korszak lírája és verses epikája. 33–35. Petőfi Sándor, 1823–1849. 36–61. [Ua.: 13. tétel, 5–22.] Arany János, 1817–1882. 62–96. [Ua.: 1. tétel, 7–41.; 13. tétel, 34–56.; 81. tétel.] A korszak többi költői. 97–103. A regény és a novella a népiesség korában. 104–106. Eötvös József, 1813–1871. 107–114. Jókai Mór, 1825–1904. 115–130. Kemény Zsigmond, 1817–1874. 131–139. A korszak többi regényírói. 140–143. A dráma a népiesség korában. 144–149. Madách Imre, 1823–1864. 150–163. Az értekező próza a népiesség korában. 164–174. A polgári realizmus kialakulásának korszaka. A magyar századvég szakaszai és jellege. Bevezetés. 177–192. A korszak epikája. 193–203. Mikszáth Kálmán, 1847–1910. 204–215. A korszak többi prózaírói. 216–238. A korszak lírája. 239–240. Vajda János, 1827–1897. 241–247. A korszak többi költői. 248–259. A korszak drámairodalma. 260–267. A korszak értekező prózája. 268–279. Időrendi áttekintés. Világirodalom. Magyar irodalom. 283–301.
Ism.: AGÁRDI Péter = TársSz, 1972. 5. 107–109.
ANTAL Gábor = ÉI, 1972. 11. 10.
FEKETE Sándor = Vság, 1972. 5. 119–121. [Ua.: FEKETE Sándor: Számadás az ünnepről. Régi viták – mai megközelítésben. Bp. Magvető K., 1975. 231–235.]
KABDEBŐ Lóránt = Napj, 1972. 11. 11.
KULIN Ferenc = Nszab, 1972. jan. 25. 7.
VERES András = ALitt, 1972. 1–2. 211–218. [Németül.] [Ua. magyarul: VERES András: Mű, érték, műérték. Kísérletek az irodalmi alkotás megközelítésére. Bp. Magvető K., 1979. 447–461. (Elvek és utak.)]
4. Létharc és nemzetiség. Irodalom- és művelődéstörténeti tanulmányok. Bp. Magvető K., 1976. 560, [1] p. (Elvek és utak.)
Tart.: Létharc és nemzetiség. Az „irodalmi” értelmiség felső rétegének ideológiájához, 1867 után. 7–41. [Ua.: 13. tétel, 452–473.; 112.

tétel.] A romantika alkonyán – a pozitívizmus árnyékában. A pozitívizmus néhány műfaji és poétikai következménye a lírában és a regényben. 42–84. [Ua.: 13. tétel, 394–420.; Rövidített változat: 138. tétel.] A kiábrándultság hanghordozása. A romantikát lezáró lírai forduló néhány vonása. 85–108. [Ua.: 13. tétel, 421–435.; 118. tétel.] Két korszak határán. Madách évfordulójára. 109–152. [Madách Imre.] [Ua.: 13. tétel, 93–113.; 137. tétel.] A szabadságvágy és a determinációtudat kövei között. Friedrich Hebbel, a századközep lírikusa. 153–165. Az irodalomtörténeti pozitívizmus magyar mintaműve. Riedl Frigyes Arany-monográfiája. 166–195. [Arany János.] Egy gondolkozó arcképének változásai. Friedrich Nietzsche válogatott művei. 196–210. [Ua.: 13. tétel, 488–496.; 143. tétel.] Választás és vérség. Babits nemzetudatának néhány vonásáról. 211–224. [Babits Mihály.] [Ua.: 140. tétel.] A szaktudományba menekülő értelmiségi megmérése. Elias Canetti: Káprázat. 225–235. [Ua.: 136. tétel.] Fejezetek az irodalomkritika történetéből a kiegyezés után. 236–335. [Toldy István. 304–309. Arany László. 309–320. Asbóth János. 320–333.] A demokrácia, az egyéniség és a „kozmpolitizmus” jegyében: a Figyelő és köre. A polgári realizmus kritikai kezdeményezőinek egy felemás csoportja. 336–390. [Ua.: kisebb változtatással: 94. tétel.] A rendszeres irodalomtörténeti munka első hazai folyóirata. A hetvenöt esztendő Irodalomtörténeti Közlemények. 391–413. [Ua.: 127. tétel.] A jozefinista illúzió fölillantása 49 után. A Pesti Napló kezdeti szakasza. 414–444. [Ua.: 40. tétel.] Arany folyóiratainak világirodalmi tájékozódásáról. 445–468. [Arany János. Szépirodalmi Figyelő. Koszorú.] [Ua.: 80. tétel.] Az ódához emelt dal. Petőfi: Itt van az ősz, itt van újra... 469–485. [Petőfi Sándor.] [Ua.: 5. tétel, 116–137.; 10. tétel, 116–137.; 13. tétel, 23–33.; 130. tétel.] A szenvedés verse. Az egyensúly művészete – az egyensúly megtartása. Babits: Balázsolás. 486–508. [Babits Mihály.] [Ua.: 5. tétel, 211–240.; 10. tétel, 211–240.; 12. tétel, 142–167.; 13. tétel, 194–207.; 162. tétel.] Tragikumba hajló tragikomikum. Bródy Sándor: Rembrandt eladja a holttestét. 509–517. [Ua.: 13. tétel, 388–393.; 125. tétel.] Barátság és alkotás. Kölcsey levelezésének néhány irányzati és jellemrajzi vonása. 518–534. [Kölcsey Ferenc.] [Ua.: 142. tétel.] Az elődök számbavételének haszna. Egy Kafka-előd a fekete-sárga birodalom alkonyán. 535–539. [Alfred Kubin.] [Ua.: 109. tétel.] Kafka

- kapcsán két kérdésről: értelmezni – vagy prófétálni? 540–543. [Werner Kraft: Suhrkamp.] A lázadás művészete századunk elején. Német grafika 1910–1930. 544–548. [Szépművészeti Múzeum.] [Ua.: 120. tétel.] Kihívás és felszólítás. Három német grafikus a századelőről. 549–552. [Käthe Kollwitz, George Grosz, Horst Stempel.] [Kulturális Kapcsolatok Intézete.] [Ua.: 110. tétel.] Szecesszióból az expresszionizmus felé. Egon Schiele – regényében. 553–556. [Siegfried Freiberg. Ihr werdet es sehen...] Utószó. 557–561.
- Ism.: ÁDÁM Péter = HungPEN, 1977. 18. 124–125.
 A[NTAL] G[ábor] = MNemz, 1977. febr. 27. 13.
 DÁVIDHÁZI Péter = Lit, 1977. 1. 137–147.
 EgyL, 1977. 2. 4.
 F[ALUS] R[óbert] = Nszab, 1976. nov. 2. 7.
 IMRE László = Ttáj, 1977. 11. 102–104.
 KABDEBŐ Lóránt = Kort, 1977. 9. 1497–1498.
 KISS Endre = MFilSz, 1978. 5. 692–695.
 KISS Ferenc = ÉL, 1977. 2. 10. [Ua.: KISS Ferenc: „Fölrepülni rajban...” Bp. Szépirod. K., 1984. 395–399.]
 KOROMPAY H. János = It, 1978. 3. 848–855.
 KULCSÁR SZABÓ Ernő = Vság, 1977. 4. 100–103.
 PÓK Lajos = Kvilág, 1977. 2. 8.
 POMOGÁTS Béla = MH, 1976. dec. 5. 10. [Ua.: IrodSzle, 1977. 3. 278–279.]
 SÓTÉR István = Újl, 1977. 9. 96–99. [Ua.: SÓTÉR István: Félkör. Tanulmányok a XIX. századról. Bp. Szépirod. K., 1979. 593–598.; német nyelven: SÓTÉR István = ALitt, 1977. 3–4. 403–405.]
 VEKERDI László = ItK, 1978. 1. 112–117. [Ua.: Je, 1978. 6. 564–569.]
 WÉBER Antal = Kr, 1977. 3. 24–25.
 ZAPPE László = Nszab, 1977. febr. 2. 7.
5. 11 vers. Verselemzések, versértelmezések. Bp. Tankvk., 1977. 281 p.
 Tart.: Az önmegszólító verstípusról. 5–70. [Ua.: 1. tétel, 621–670.; 9. tétel, 103–168.; 10. tétel, 5–70.; 13. tétel, 264–296.; 77. tétel.] A könyörgés artikulációja, a reménység jegyében. Balassi Bálint: Adj már csendességet... 71–101. [Ua.: 7. tétel, 234–258.; 10. tétel, 71–101.; 13. tétel, 358–373.; 190. tétel.] A fájdalom kiáltása. Kölcsey: Elfojtódás. 102–115. [Kölcsey Ferenc.] [Ua.: 1. tétel, 718–

728.; 10. tétel, 102–115.; 13. tétel, 374–380.; 99. tétel.] Az ódához emelt dal. Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra... 116–137. [Ua.: 4. tétel, 469–485.; 10. tétel, 116–137.; 13. tétel, 23–33.; 130. tétel.] Távolodás a romantikától egy összetettebb személyesség jegyében. Elegiko-óda, meditáló vers, epigrammatikus zárással. 138–176. [Arany János.] [Ua.: 7. tétel, 259–289.; 10. tétel, 138–176.; 13. tétel, 64–81.; 175. tétel.] A nyugalom vágyának egyetemesítése. Vajda János: A vaáli erdőben. 177–188. [Ua.: 1. tétel, 729–737.; 10. tétel, 177–188.; 13. tétel, 381–387.; 105. tétel.] Hasonlóság, hasonlat, példázat. Egy Babits-vers néhány tanulsága. 189–210. [Babits Mihály: Ősz és tavasz között.] [Ua.: 1. tétel, 700–717.; 10. tétel, 189–210.; 91. tétel.] A szenvedés verse. Babits: Balázsolás. 211–240. [Babits Mihály.] [Ua.: 4. tétel, 486–508.; 10. tétel, 211–240. 12. tétel, 142–167.; 13. tétel, 194–207.; 162. tétel.] Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról. 241–277. [Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 1. tétel, 671–699.; 9. tétel, 169–206.; 10. tétel, 241–277.; 13. tétel, 297–314.; 102. tétel.] Utószó: 279–281.

Ism.: BALOGH Ernő = Ttáj, 1978. 5. 90–92.

ERDŐDY Edit = HungÉrt, 1979. 1. 92–93.

JUHÁSZ Erzsébet = Híd, 1978. 5. 669–671.

KABDEBŐ Lóránt = Kort, 1978. 7. 1160–1162.

KARTAL Zsuzsa = MNemz, 1977. nov. 4. 4.

M[ÁTYÁS] I[stván] = Kvilág, 1977. 10. 4.

NOBEL Iván = PedSz, 1979. 5. 469–471.

REISINGER János = ÚjÍ, 1979. 12. 110–113. [Ua. német nyelven = ALitt, 1980. 1–2. 213–217.]

6. Az egyensúly elvesztése. A német romantika. Bp. Magvető K., 1978. 151, [1] p. (Gyorsuló idő.)

Tart.: 1. Nagy forduló vagy örök magatartás, visszatérő vagy korszakirány. 5–8. 2. Az ellentmondások hálójában – a fölordó dialektika vágyában. 8–9. 2.a) A német polgári értelmiség visszás helyzete a párizsi forradalmak és a császárság korában. 9–12. 2.b) Kettősség a klasszicizmus emberi ideálképe és a megvalósuló polgári világ között. 12–15. 2.c) Kétség és kritika a létmagyarázó értelem erejével szemben. 16–20. 2.d) Küzdelem a klasszikaért – küzdelem a klasszika ellen. 21–28. 3.1. A „jénai” romantika: harc a lélek különböző területeinek, a tudat különböző mezőnyeinek új egységéért és egyensúlyáért. 28–66. 3.2. A „heidelbergi” ro-

mantika: kétélű közösségi megoldás: a nép és nemzet egyenlősítése és fölcserélése. 66–100. 3.3. A berlini romantika: öniróniából a szatirikus önkritika, nosztalgiából a túléreltség felé. 101–125. 3.4. A záró korszak: kismesterek „kisemberi” költészete: a romantika eszközeinek átformálása a realizmus céljaira. 126–144. 4. Összegzés: a német romantika az evilági ember lelki ellentmondásainak s dialektikus egyensúlytörekvéseinek művészete. 145–149.

- Ism.: BATA Imre = Nszab, 1978. júl. 18. 7.
 FÖLDÉNYI F. László = Vság, 1978. 10. 101–103.
 SIPOS Lajos = Közn, 1979. 2. 13.
 SZEGEDY-MASZÁK Mihály = MH, 1978. aug. 27. 10.
 SZÉLL Zsuzsa = Vil, 1979. 2. 120–123.
 – vk – = Kr, 1979. 5. 37.
 WALKÓ György = Nagyv, 1978. 10. 1563–1565.

7. Küllő és kerék. Tanulmányok. Bp. Magvető K., 1981. 650, [1] p. (Elvek és utak.)

Tart.: Integritás, ideológia, irodalom. Ideológia és irodalom néhány kérdése a kiegyezés után. 11–36. [Ua.: 13. tétel, 436–451.; 216. tétel.] Életképforma és regény. A Jókai-olvasás állomásai. 37–58. [Jókai Mór.] [Ua.: 13. tétel, 114–126.; 154. tétel.] A szerkesztő s a kritikus Arany. 59–69. [Arany János.] [Ua.: 13. tétel, 57–63.; 238. tétel.] Nagyváros, színház, színházkritika. Rákosi Jenő liberálnacionalista köre. 70–84. [Ua.: 220. tétel.] Defenzió a hatalom fogságában. Gyulai Budapesti Szemlé-je, a Budapesti Szemle Gyulaija. 85–115. [Gyulai Pál.] [Ua.: 152. tétel.] A magyar irodalomtörténetírás első iskolája. A Philológiai Közlöny és Heinrich. 116–149. [Heinrich Gusztáv.] [Ua.: 191. tétel.] A peremsors tudattörzítése. Védekező humor – kibékítő belátás: az értekező Reviczky. 150–172. [Reviczky Gyula.] [Ua.: 199. tétel.] A meditáló magányossága. Péterfy – görög tanulmányai tükrében. 173–189. [Péterfy Jenő. Elhangzott az Ókortudományi Társaság 1979. évi tavaszi ülésén.] [Ua.: 218. tétel.] A tragikum vállalása. Expresszionisztikus jegyek Ady kései költészetében. 190–205. [Ady Endre.] [Ua.: 180. tétel.] A románcostól a tragikusig. Műfajváltás és szemléletalakulás Kosztolányinál. 206–221. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: 205. tétel.] A „nemzeti klasszicizmus” mestere – a „nemzeti klasszicizmus” tanítványa. Horváth János és a XIX.

század. 222–233. [Elhangzott az Akadémia emlékülésén.] [Ua.: 13. tétel, 474–481.; 201. tétel.] A könyörgés artikulációja, a reménység jegyében. Balassi Bálint: Adj már csendességet. 234–258. [Ua.: 5. tétel, 71–101.; 10. tétel, 71–101.; 13. tétel, 358–373.; 190. tétel.] Távolodás a romantikától egy összetettebb személyesség jegyében. Elegiko-óda, meditáló vers, epigrammatikus zárással. 259–289. [Arany János.] [Ua.: 5. tétel, 138–176.; 10. tétel, 138–176.; 13. tétel, 64–81.; 175. tétel.] Megvilágosodás és korforduló. A „heurékás” élményű vers és a századvég. 290–315. [Friedrich Nietzsche: Ecco homo. Komjáthy Jenő: A homályból.] [Ua.: 10. tétel, 299–330.; 232. tétel.] Interpretáció és elemzés. 316–327. [Ua.: 13. tétel, 350–357.; 157. tétel.] Művelődéstörténet – irodalomtörténet – történetírás. 328–339. [Ua.: 204. tétel.] Irodalomtudomány és közművelődés: mezőnyök, módszerek, mediátorok. 340–352. [Ua.: 451. tétel.] Vallás és költészet. A szimbolizmus befogadásának eszmei előkészítéséhez: a fél- és újkantiánus Fr. A. Lange költészetfelfogása. 353–374. [Ua.: 174. tétel.] A tragikum kérdése a pozitívizmus korában. 375–386. [Ua.: 210. tétel.] A speciális vizsgálódások szükségéről és jogosultságáról. 387–395. [Ua.: 236. tétel.] A tankönyvírás nyomorúsága. 396–407. [Ua.: 195. tétel.] Hit, illúziók nélkül. Károlyi Mihály könyve. 408–416. [Ua.: 13. tétel, 482–487.; 185. tétel.] Értékek közvetítője. Vázlat Rónay Györgyről. 417–422. [Ua.: 200. tétel.] Budapest az irodalomban. 423–440. [Ua.: 166. tétel.] A magyar irodalom története. 1849–1905. [Szerk. Király István, Pándi Pál, Sőtér István.] 441–471. [Ua.: 63. tétel.] Kitérés és kizárulás. Horváth János: A magyar irodalom fejlődéstörténete. 472–483. [Ua.: 187. tétel.] Nyelv és stílus. Zolnai Béla könyve, Bp. 1957. 484–496. [Ua.: 45. tétel.] Kritikus számadás. Komlós Aladár könyve, Bp. 1977. 497–501. [Ua.: 188. tétel.] Az újragondolás és korrekció ösztöne. Barta János: Költők és írók, 1966. 502–508. [Ua.: 89. tétel.] Az életmű és személyiség rétegeinek kölcsönviszonya. Keresztury Dezső Arany-monográfiája, 1967. 509–514. [Ua.: 84. tétel.] József Attila élete és pályája 1923–1927. Szabolcsi Miklós: Érik a fény, 1977. 515–522. [Ua.: 208. tétel.] Megértő tárgyyszerűség. Rába György: Szabó Lőrinc, 1972. 523–529. [Ua.: 161. tétel.] Magyar nyelvű Krleža-monográfia. Bori Imre: Miroslav Krleža, Újvidék, 1976. 530–533. [Ua.: 203. tétel.] A képzelet bátorsága – patetikus pózzal. André Malraux: Az obszidián fej, Bp. 1972. 534–537. [Ua.:

186. tétel.] Tanulmányok a magyar és finnugor nyelvtudomány történetéből. 538–541. [Ua.: 124. tétel.] Túl a szecesszió, az önismeret realitásának útján. Wyspiańsky-kiállítás Budapesten. 542–546. [Ua.: 211. tétel.] Századfordulói láttelel a művelt hazai értelmiség ízléséről. Szecessziós bútorkiállítás az Iparművészeti Múzeumban. 547–551. [Ua.: 173. tétel.] Egy nagy plasztikai kultúra alkotó emlékezete. G. Manzù kiállítása. 552–555. [Giacomo Manzù.] [Ua.: 153. tétel.] Martin Heidegger halálára. 556–561. [Ua.: 13. tétel, 497–500.; 170. tétel.] Búcsúszó Hajnal Anna sírjánál. 562–566. [Ua.: 179. tétel.] Zolnai Béla, 1890–1969. 567–572. [Ua.: 106. tétel.] Zimándi P. István, 1909–1973. 573–574. [Ua.: 141. tétel.] Rónay György, 1913–1978. 575–577. [Ua.: 206. tétel.] Az irodalomtudományi munka helyzetéről. 578–604. [Az összefoglalás az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának s az Oktatási Minisztériumnak felkérésére készült. Rövidített változat.] A XIX. századi irodalomtörténeti kutatások helyzetéről. 605–617. [Ua.: 178. tétel.] Egy dunántúli falu keresztnévanyaga 1790 óta. 618–645. [Ua.: 21. tétel.] Utószó. 646–651.
- Ism.: ANTAL Gábor = MTud, 1982. 5. 402–404.
 BALASSA Péter = ItK, 1985. 1. 119–123. [Ua.: BALASSA Péter: A látvány és a szavak. Esszék, tanulmányok, 1981–1986. Bp. Magvető K., 1987. 27–37.]
 BATA Imre = Nszab, 1981. máj. 12. 7.
 BUDAI Katalin = ÉI, 1981. 34. 10.
 FENYŐ István = ÚjJ, 1981. 12. 103–110.
 IMRE László = Som, 1982. 2. 102–104.
 KOVÁCS Kálmán = Kort, 1982. 4. 653–654.
 KULCSÁR SZABÓ Ernő = Vság, 1981. 10. 104–106. [Ua.: KULCSÁR SZABÓ Ernő: Műalkotás – szöveg – hatás. Bp. Magvető K., 1987. 542–549. (Elvek és utak.)]
 RÁBA György = Je, 1982. 3. 271–276.
 SZAKOLCZAY Lajos = HungÉrt, 1983. 3–4. 137–139.
 SZEGEDY-MASZÁK Mihály = MH, 1981. júl. 24. 6.
 VEKERDI László = Ttáj, 1981. 11. 74–79.

8. A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában. A kiegyezéstől a századfordulóig. Bp. Akadémiai K., 1981. 428, [1] p. (Irodalomtudomány és kritika.)*

Tart.: Első szakasz: A keresés korszaka a kiegyezés után. I. Bevezetés. 1. Néhány elvi megjegyzés a tárgyról és a módszerről. 13–15. 2. A kritika, az értelmiség és az ideológia viszonyáról. 15–17. II. Az irodalom állapota 1867 körül, néhány vonással. 18–20. III. A keresés korszakának nemzedékei, csoportjai és irányai. 1. A szembenállás első mozdulata: nemzedéki megmozdulás a természetelvűség és a személyesség jegyében. 21–28. 2. A közönség az irodalom és kritika szemszögéből a kiegyezés utáni esztendőben. 28–29. a) Budapest új szerepe és olvasóközönsége. 29–32. A főváros értelmiségének rétegzettség. 32–36. A birtokosság közömbössé válása az irodalom ügye iránt. 36–39. Újságotolvasó közönség – irodalomolvasó közönség. 39–42. b) A világirodalmiság hiányérzete és vágya a fiatal értelmiségben. 43–49. 3. A hetvenes évek irányzati csoportjai. 49–51. a) Az etatisták csoportja. 51–53. A csoport pozitívista tanultsága. 53–55. Felfogásuk pozitívista alapelemei: kiválasztódás, létharc, érdek, szervesség. 55–60. Viszonyuk a szocialista eszmékhez. 60–63. Irodalomeszmeny és pozitívizmus. 63–68. Három felfogástípus a csoportból: Toldy Istváné, Arany Lászlóé, Asbóth Jánosé. 68–92. b) A liberális polgári individualizmus hívei. A Figyelő, a fiatal polgári értelmiség lapja. 93–95. A lap szerzői színeképe; főbb kérdéskörei; felfogásuk a társadalom és a művészet jelenének kilátásairól. 95–100. Nemzeti elv és kozmopolitizmus; költő és nemzet; nemzeti költészet és provincializmus. 100–105. Világfájdalom, realizmus, eszményítés; disszonancia, determináció, lélektan; pozitívizmus, impresszionizmus, hangulat. 105–113. Költészet és tudomány; költészet és demokrácia. 113–116. Művelődéstörténet és összehasonlító irodalomtörténet. 116–119. Elméleti és ízlésbeli fáziskülönbségük: balsikerük a gyakorlati kritika terén; Endrődi kiemelése. 119–123. [Endrődi Sándor.] A Figyelő és a Budapesti Szemle viszonya; kapcsolódásuk Aranyhoz és elkülönülésük tőle; a Világrend-elvű eszményítés rombolása. 124–127. [Arany János.] c) A polgári térnyerés prakticitái. Politikai és társadalmi törekvé-

* A kötetben megjelent tanulmányok, tanulmányrészletek jelentős hányada olvasható N. G. B. más köteteiben, folyóirat tanulmányaiban, azok hosszabb-rövidebb részeként, más összefüggésben. Ezért egybevetésüket nem tartottuk szükségesnek.

seik: expanzív polgári nacionálliberalizmusuk. 128–130. Pragmatizmusuk és utilitarizmusuk. 130–132. Kritika a polgári tematika s a polgári szórakoztatás szemszögéből. 132–136. d) Felelet a túlélő népnemzeti elv oldaláról: Gyulai magatartása. [Gyulai Pál.] A Szemle jellege és tekintélye. 136–139. A Szemle és a pozitivista tudományosság. 139–141. A Szemle társadalomképe: romantikus nemzeti liberalizmus. 141–143. Gyulai bírálatainak eredete: egy ábrándhit foglya, csalódottja és hívője. 144–147. Gyulai dilemmája: színvonalgénye és érzéketlensége a kor problémái iránt. 147–151. [Gyulai Pál.] A liberális örökség tanúságtévője kései remekeiben. 151–157. e) A visszaszoruló polgári törekvések lehetősége: a szaktudományok pozitivista megalapozása és megerősítése. 157–160. f) A magyar irodalomtörténetírás első iskolája. Egyetemes Philológiai Közlöny. Kettős indulás; az első: magas igény és gyenge helyzetismeret: epigon megvalósulás. 161–164. A második alapítás; a reálpolitikus szervező, a szabadkőműves szellemű ember, a céltudatos szerkesztő: Heinrich. 164–166. [Heinrich Gusztáv.] Egy kitérő; válaszüton: interpretációs tudomány vagy csak textológiai filológia. 166–168. A Közlöny iskolázásának három fokozata; a tudományos kutatás európai fegyelmének és normáinak követelménye; a nemesi-nemzeti liberalizmus történelemigényének kiaknázása és átjatzása. 168–169. A hazai középkor-, a latinitás- s az irodalmi-művelődéstörténeti kutatások fellendítése. 170–172. A súlypont végleges áthelyezése a magyar irodalom anyagföltárására és kritikájára s a magyar irodalom művelődéstörténetére. 172–173. A Közlöny tudományosságának arculata; viszonya az előd és kortárs publikációs típusokhoz. 173–175. Heinrich történet- és tudományszemléletének nyugati rokonai. 175–176. [Heinrich Gusztáv.] Az uralkodó hazai felfogások és a Közlöny; Toldy és Heinrich; az Arany-kör és Heinrich. 176–179. [Toldy Ferenc, Heinrich Gusztáv.] A keretek megteremtője: a tudományszervező, a tudós nevelő, a módszerközvetítő, a felkészítő. 180–182. Összegzés: Wissenschaft eines Unpolitischen? – Wissenschaft eines Halbpolitischen. 182–184. Második szakasz: Kísérlet a kiegyensúlyozásra: a tragikum-vita. I. Viszonylagos stabilizálódás – viszonylagos prosperitás. 187–190. II. Beöthy műve [Beöthy Zsolt.] Beöthy művének jellege és jelentése. 191–192. Beöthy forrásai, műveltségének, stílusának, egyéniségének né-

hány vonása. 192–196. Egyéniség, bűn, világrend, kereszténység, gondviselés. 196–201. Történeti fejlődés, közmeggyőződés, szerveztség, nemzeti önelvűség. 201–204. Tragikum és történelem, determinizmus és erkölcsi szabadság, katarzis és didakszis. 204–207. Tragikumfelfogásának társadalmi-történeti jelentése; irodalmi kritikai konzekvenciái; helye. 207–213. III. Rákosi műve [Rákosi Jenő.] Jellege és alapgondolata. 214–215. A tragikum származtatása: az emberiség kettéosztása tragikumra alkalmasok s tragikumra alkalmatlanok, nagyok és közepesek táborára. 215–216. A közepes ember viszonya a tragikushoz; a tragikum történeti szerepe. 216–217. Világrend és harmónia, bűn és büntetés, közember és tragikum. 217–219. Rákosi felfogásának történeti, társadalmi jelentése; a kiegyező reformista polgár védirata. 219–220. Rákosi felfogása s a kor nyugati áramlatai. 220–224. Az utánzás-elv kétféle jelentése; a művészet kettéosztása. 224–228. IV. Péterfy tanulmányai [Péterfy Jenő.] Keletkezés- és kiadáskörülményeik. 229–231. A tragikum lélektani származtatása és leírása; a tragikus érzés mint kiindulás. 232–234. A tragikum jelentése és szimbolikus jellege. 234–236. Tragikumfelfogásának életérzésbeli forrásai; a gyengeség, a kiszolgáltatottság, a veszélyeztetettség, a semmisség érzése. 236–238. Tragikumfelfogásának világképi indítékai. 238–239. Tragikumfelfogásának társadalmi alapja és jelentése: a prosperitás és hazugság ellentmondása, a kívül maradt tisztességesek tiltakozása. 239–241. Tragikumfelfogásának kritikátörténeti jelentősége és jelentése. 241–242. Új műfaji és témátípusok befogadása; a műfaji tipizálás és történeti periodizálás egyik lehetséges alapja: a megformálás. 242–243. A közös korélmény különbsége mint kiindulás és magyarázat; a művészet önelvű belső fejlődése; az érzéstörténet mint másik fő tipizálási és korszakolási szempont. 243–245. Az esztétikai jelenség önelvűségének követelménye. 245–247. Szakítás a harmónia-követelménnyel, az eszményítéssel és a liberális teleológiával. 247–251. A nagyobb reflektáltság s az önirónia követelménye. 252–257. V. A három felfogás szembesítése és elhelyezése. 258–261. Harmadik szakasz: A kizárultak korszaka. I. Erőtlen társadalmi inspiráció a kritikában – erős irodalmi művelődés a társadalomban. 265–271. II. A korszak jelentősebb irodalmi gondolkodóinak felfogása. 1. Az individualitás messiánizmusa – az individualitás desperációja: Reviczky Gyula. 272–

273. A kinyilvánítás gesztusa; az egyetemes kérdések és a végleges válaszok naiv embere; eszmék és tételek gondolkodás helyett. 273–276. Belátás és eszmélkedés, humor és magatartás; belátás és gondolkodástörténet, humor és művészet. 276. A tapasztalati s az eszméleti szubjektivizmus egybefonódása a meghatározottság szorításában. 277–278. A determináció szorítása s a kitörés kísérlete az alanyiség, a személyesség s az egyéniség irányában. 278–280. A belső igazság igénye, az értékteremtés vágya; Schopenhauer védelme és korrekciója. 280–281. [Arthur Schopenhauer.] Pesszimizmus és Világrend; pesszimizmus és ellenzékiesség, humor és fölülelkedés. 281–282. A közvetítő mezőny hiánya az egyetemes „örök” emberi tulajdonságok és a konkrét történeti viszonyok között. 282–284. A nemzeti liberális eszmék nullpontja, az individualista liberális magatartás origója. 284–286. A belátó humor mozgáster: a személyiség érzelmi védelme s a különállás kijelentése. 286–287. 2. Menekülés a magány patológiájából a történeti és alkotói determinizmus fatalizmusába: Bodnár Zsigmond. 287. Az alulról jött nem alkalmazkodó keserves életútja. 287–288. Reménytelen szerkesztő, az aufklärista hagyomány s a szcientizmus jegyében. 288–289. Történelembölcselete: a pozitívizmus korrekciója újhegeliánus elemekkel. 289–292. Irodalomszemlélete, műfaj- és irányzatelmélete az akció–reakció elve alapján. 292–293. Intellektusának esése – agresszivitásának emelkedése; utolsó föl villanásai; az örök körforgás elve. 293–295. 3. Az esztétikai autonómiáért, egy evolúciós történetfilozófia jegyében: Péterfy Jenő. A nagy európai s hazai esztétikai örökség birtokosa. 295–296. Indulása: zenekritikái; a még hiányzó összpontosítás. 296–297. Dramaturgiai felfogása; a folyton átfogalmazandó műfaj; a konfliktus lélektani volta. 297–298. Törvényszerű és véletlen; törvényszerű és dialektika. 299–300. Bölcseleti, világnézeti tájékozódásának művelődési forrásai s társadalmi indítékai. 300–302. Különbsége magyar elődeihez képest. 302–303. Kritikusi módszere: beleélés és síkváltás; egy a nézők közül: szerepjátszás. 304–305. Esszéi Eötvösről, Keményről és Jókairól: sors és személyiség valóságtörvényei, történetiségükben esztétikai módon megragadva. 305–310. [Eötvös József, Kemény Zsigmond, Jókai Mór.] Esszéstíljének egyensúlyjátéka: a szigorú tárgyiség s a fegyelmezett önkifejezés ötvözete. 311–312. Viszonya Taine-hez, a pozitívizmushoz s Rankéhoz.

313–314. [Hippolyte Taine, Leopold Ranke.] Európai együteműsége: a neo-irányzatok rokona. 314–316. viszonya a Budapesti Szemléhez s kortársaihoz: a menedék elfogadása a liberalizmus jegyében. 316–318. Magányossága; küzdelme az éltető társassággért; rezignációja. 318–323. 4. Az irodalomtörténeti pozitívizmus magyar mintaműve: Riedl Frigyes Arany-monográfiája. [Riedl Frigyes: Arany János.] Az esszé Riedlnél: az egyeztetés műfaja. 323–324. Szemléletének első góca: Gyulai öröksége. 325–327. [Gyulai Pál.] Szemléletének második góca: „a század pesszimizmusa”. 327–328. Egy kitérő: néhány adalék Riedl élethangulatához és egyéniségéhez. 328–330. Pesszimizmus és pozitívizmus. 330–331. Védekezés és beilleszkedés. 331–333. Az egység sugalmának eszközlői. 333. Egy közbevetés: Riedl és Taine viszonyáról. 333–334. [Hippolyte Taine.] Életképszerűség és axiomatikus-ság, stílkeverés és összehasonlítás. 335–337. Jellemrajz és műelemzés. 337–339. Az Arany-irodalom és Riedl, a közönség és Riedl. 339–341. Kitekintés az Arany-könyvből a pálya egészére. 341–344. 5. Kísérlet a kisajátított evolúciós tanok „természetbölcséleti” meghaladására: Palágyi Menyhért. Ellenzékiek és újtók harcos fegyvertársa a kritikában, retrográd nézetek előfutára az elméleti gondolkodásban. 344–345. Filozofikus, természettudományos műveltsége, kritikai ösztöne, szövetségkeresése, szervező hajlama. 345–346. Küzdelme új irodalomtörténeti értékrendért s új kritikai értékszempontokért a városiasság, filozofikusság és közéletiség jegyében. 346–348. „Örök törvények” keresése az individualításban a kisajátított történeti s közösségi „igazságok” helyébe. 348–351. 6. A bölcséleti reflektáltság s a személyes hitelű gondolatiság jegyében az előíró kritika ellen: Komjáthy Jenő. 351–353. 7. A morális ítélezés sérelmi indulattá torzulása: Tolnai Lajos. 353–356. 8. A rendszeres irodalomtörténeti munka első hazai folyóirata. Irodalomtörténeti Közlemények. 356. A közvélekedés igazsága és veszélyei. 356–358. A lap tárgyi történetének vázlatos főbb mozzanatai. 358. A lap alapításának helyzete: küzdelem az értelmiségért. 358–359. Balagi bukása: a nemzetkarakterológiai szellemű tárgytörténet erőfőlnye. 359–360. [Balagi Aladár.] A „névtelenek” folyóirata, a részletkutatások gyűjtőpontja. 360–362. A két mentor: Heinrich és Szilády. 362–365. [Heinrich Gusztáv, Szilády Áron.] A művelődéstörténet, nemzetjellemtan, pozitívizmus és filológia Szilády

szemléletében. 365–366. Szilády módszere; tanultság és egyéni invenció. 366–367. Szilády szemléletének szelektáló szerepe. 367–368. Heinrich tudósi egyéniségének néhány vonása. 368–369. A magyar tárgy történet kialakítója. 369–371. A folyóirat további szerepe a magyar irodalomtudományban. 371–373. 9. Konzervatív szintézis, a kiválasztódástan, a nemzetkarakterológia, a restaurációs liberalizmus jegyében: Beöthy Zsolt. A birtokosi rend művelődési-irodalmi reprezentálója. 373–374. A kezdő kritikus és irodalomtörténész: a tehetséges tárgy szerű tájékoztató. 374–377. Szintézisének kettős alapja: a romantikus nemzetjellemtani küldetéstudat és a pozitivisták kiválasztódástan. 377–378. A magyar lélek, a magyar faj alaptulajdonságai. 378–379. Felfogásának társadalmi-közéleti mozgatója: a Nemzeti egység. 379–380. Történelem- és irodalomszemléletének nacionalizmusa: az elválasztó nemzeti különlényeg előtérbe állítása. 380–382. Az előíróan normatív nemzetjellemtan hatása a nemzeti értékrend és művelődés alakításában. 382–384. III. A közönség és kritika, a társadalom és művelődés fölkészítése a nyílt konfrontációkra. 385–393. Irodalom. 395–411. Die wichtigsten literaturkritischen Strömungen in Ungarn in dem Zeitalter des Positivismus. Zusammenfassung. 413–421. Névmutató. 423–429.

Ism.: FALUS Róbert = Nszab, 1981. szept. 15. 7.

MÁTYÁS [István] = Nszava, 1981. szept. 10. 6.

POMOGÁTS Béla = Közn, 1981. 42. 25.

SÓTÉR István = Kort, 1982. 4. 648–652. [Ua. német nyelven = ALitt, 1982. 3–4. 423–428.]

SZABÓ Zoltán = NyelvIrodKözl, 1982. 1–2. 169–171.

SZAJBÉLY Mihály = HungÉrt, 1983, 3–4. 139–141.

VERES András = ItK, 1985. 1. 116–119.

9. 7 kísérlet a kései József Attiláról. Bp. Tankvk., 1982. 260 p.

Tart: A pszichologizmus ellen, a pszichológia mellett. József Attila kritikai és elméleti gondolkodásának néhány vonása. 5–34. [Ua.: 13. tétel, 250–263.; 235. tétel.] A kimondás törvénye. A kései József Attila vilásképe és poétikája. 35–69. [Ua.: 11. tétel, 314–341.; 13. tétel, 232–249.; 227. tétel.] A semmi sodra ellenében. Egy, a kései József Attila költészetében fontos kérdéskör. 70–102. [Ua.: 237. tétel.] Az önmegszólító verstípusról. 103–168. [Ua.: 1. tétel, 621–670.; 5. tétel, 5–70.; 10. tétel, 5–70.; 13. tétel, 264–296.;

77. tétel.] Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról. 169–206. [Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 1. tétel, 671–699.; 5. tétel, 241–277.; 10. tétel, 241–277.; 13. tétel, 297–314.; 102. tétel.] A klasszikus óda megújításának mesterpéldája. József Attila: A Dunánál. 207–228. [Ua.: 10. tétel, 357–373.; 11. tétel, 342–359.; 13. tétel, 315–325.; 248. tétel.] Az imitációs versalkotás egy példája. Az a szép, régi asszony. 229–254. [Ua.: 10. tétel, 331–356.; 11. tétel, 360–381.; 13. tétel, 326–338.; 246. tétel.] Utószó. 255–259.

Ism.: DÉSI Ábel = 7Nap, 1982. 42. 13.

FÜLÖP László = It, 1984. 1. 177–181.

GYERTYÁN Ervin = Kr, 1983. 6. 30–31.

MAGYARI Imre, D. = Közn, 1982. 36. 13.

TAMÁS Attila = ItK, 1984. 2. 253–255.

TVERDOTA György = HungÉrt, 1984. 3–4. 132–133.

10. 11+7 vers. Verselemzések, versértelmezések. 2. bőv. kiad. Bp. Tankvk., 1984. 423 p.

Tart.: Az önmegszólító verstípusról. 5–70. [József Attila.] [Ua.: 1. tétel, 621–670.; 5. tétel, 5–70.; 9. tétel, 103–168.; 13. tétel, 264–296.; 77. tétel.] A könyörgés artikulációja, a reménység jegyében. Balassi Bálint: Adj már csendességet... 71–101. [Ua.: 5. tétel, 71–101.; 7. tétel, 234–258.; 13. tétel, 358–373.; 190. tétel.] A fájdalom kiáltása. Kölcsey: Elfojtódás. 102–115. [Kölcsey Ferenc.] [Ua.: 1. tétel, 718–728.; 5. tétel, 102–115.; 13. tétel, 374–380.; 99. tétel.] Az ódához emelt dal. Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra... 116–137. [Ua.: 4. tétel, 469–485.; 5. tétel, 116–137.; 13. tétel, 23–33.; 130. tétel.] Távolodás a romantikától egy összetettebb személyesség jegyében. Elegiko-óda, meditáló vers, epigrammatikus zárással. 138–176. [Arany János.] [Ua.: 5. tétel, 138–176.; 7. tétel, 259–289.; 13. tétel, 64–81.; 175. tétel.] Az elégiába forduló dal. Vajda János: A vaáli erdőben. 177–188. [Ua.: 1. tétel, 729–737.; 5. tétel, 177–188.; 13. tétel, 381–387.; 105. tétel.] Hasonlóság, hasonlat, példázat. Egy Babits-vers néhány tanulsága. 189–210. [Babits Mihály: Ősz és tavasz között.] [Ua.: 1. tétel, 700–717.; 5. tétel, 189–210.; 91. tétel.] A szenvedés verse. Szertartásemlék mint versváz és verskeret. Babits: Balázsolás. 211–240. [Babits Mihály.] [Ua.: 4. tétel, 486–508.; 5. tétel, 211–240.; 12. tétel, 142–167.; 13. tétel, 194–207.; 162. tétel.] Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról. 241–277. [Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 1. tétel, 671–

699.; 5. tétel, 241–277.; 9. tétel, 169–206.; 13. tétel, 297–314.; 102. tétel.] A fragment fölénye. Arany János: Balszam-csepp; Még ez egyszer. 278–298. [Ua.: 11. tétel, 52–68.; 13. tétel, 82–92.; 262. tétel.] Megvilágosodás és korforduló. Két heurisztikus élményű vers. Friedrich Nietzsche: Ecce homo; Komjáthy Jenő: A homályból. 299–330. [Ua.: 7. tétel, 290–315.; 232. tétel.] Az imitációs versalkotás egy példája. József Attila: Az a szép régi asszony. 331–356. [Ua.: 9. tétel, 229–254.; 11. tétel, 360–381.; 13. tétel, 326–338.; 246. tétel.] A klasszikus óda újraalkotása. József Attila: A Dunánál. 357–378. [Ua.: 9. tétel, 207–228.; 11. tétel, 342–359.; 13. tétel, 315–325.; 248. tétel.] Az életremény és halálhívás vitája. Radnóti Miklós: Erőltetett menet. 379–393. [Ua.: 11. tétel, 382–393.; 265. tétel.] Az Apokalipszis közelében. Egy ősi műfaj újraalkotása. Pilinszky: Apokrif. 394–419. [Pilinszky János.] [Ua.: 11. tétel, 432–452.; 257. tétel.] Utószó. 420–423.

Ism.: CSAPODY Miklós = HungÉrt, 1986. 3–4. 143–144.
KOVÁCS Sándor Iván = Nszab, 1985. ápr. 16. 7.

11. Századutóról – századelőről. Irodalom- és művelődéstörténeti tanulmányok. Bp. Magvető K., 1985. 612, [1] p. (Elvek és utak.)
Tart.: Kérdések a Buda halála körül. 7–39. [Arany János.] [Ua.: 263. tétel.] A Vadrózsa-pör és Arany. 40–51. [Arany János.] [Ua.: 269. tétel.] A fragment fölénye. 52–68. [Arany János.] [Ua.: 10. tétel, 278–298.; 13. tétel, 82–92.; 262. tétel.] A szigorú nemzeti költő. 69–78. [Arany János.] [Ua.: 268. tétel.] A személyiség mint érték a századvég magyar lírájában. 79–100. [Komjáthy Jenő.] [Ua.: 13. tétel, 143–155.; 278. tétel.] Az eszmélkedő, kései Mikszáth. 101–128. [Mikszáth Kálmán.] [Ua.: 13. tétel, 127–142.; 245. tétel.] A válságba jutott kisember írója: Petelei István. 129–138. [Ua.: 255. tétel.] „Az én falum” írója – „Az én falum” világa. 139–160. [Gárdonyi Géza: Az én falum.] [Ua.: 243. tétel.] Az élet profán liturgiája. Tömörkény István. 161–180. [Ua.: 242. tétel.] A lektűr magyar mestere. Herczeg Ferenc. 181–202. [Ua.: 249. tétel.] Egy vidékies „aetas aurea” múzeumának óre: Eötvös Károly. 203–219. [Ua.: 259. tétel.] Szemközt egy legendával. Justh Zsigmond epikája. 220–236. [Ua.: 254. tétel.] Világkép és irodalomfölfogás Babits irodalomtörténetében. 237–264. [Babits Mihály. Akadémiai székfoglaló, elhangzott 1983. máj. 23-án.] [Ua.: 12. tétel, 3–31.; 13. tétel, 156–171.; 281. tétel.] Babits Mihály: Mint

- különös hírmondó. Szerep, vállalás, identifikáció. 265–281. [Ua.: 12. tétel, 102–122.; 13. tétel, 172–182.; 274. tétel.] Babits, a szabadtító. 282–291. [Babits Mihály.] [Ua.: 12. tétel, 168–177.; 270. tétel.] Az elgondolhatatlan álorcái. A szerep jelentősége Kosztolányi Szamadás-ában. 292–313. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: 13. tétel, 208–221.; 282. tétel.] A kimondás törvénye. A kései József Attila világképéről és poétikájáról. 314–341. [Ua.: 9. tétel, 35–69.; 13. tétel, 232–249.; 227. tétel.] A klasszikus óda megújításának mesterpéldája. József Attila: A Dunánál. 342–359. [Ua.: 9. tétel, 207–228.; 10. tétel, 357–378.; 13. tétel, 315–325.; 248. tétel.] Az imitációs versalkotás egy példája. József Attila: Az a szép, régi asszony. 360–381. [Ua.: 9. tétel, 229–254.; 10. tétel, 331–356.; 13. tétel, 326–338.; 246. tétel.] A halálhívás és életremény vitája. Radnóti Miklós: Erőltetett menet. 382–393. [Ua.: 10. tétel, 379–393.; 265. tétel.] Erkölcsi autonómia – művészi autonómia. A Puszták népe műfaji kérdéseiről. 394–412. [Illyés Gyula.] [Ua.: 13. tétel, 339–349.; 260. tétel.] A magatartás kiküzdésének drámai versei. Illyés drámai monológjai. 413–424. [Illyés Gyula.] [Ua.: 273. tétel.] A termékeny nyugtalanság költője. Szabó Lőrincről, röviden. 425–431. [Ua.: 239. tétel.] Az Apokalipszis közelében. Pilinszky János: Apokrif. 432–452. [Ua.: 10. tétel, 394–419.; 257. tétel.] Németh Lászlóról – az „Utolsó széttekintés” alkalmán. 453–467. [Ua.: 252. tétel.] Egy gazdag táj gazdag költő fia. Simon Istvánról. 468–482. [Ua.: 258. tétel.] A tudatos életműalkotás jegyében. Sőtér István, a tudós. 483–499. [Ua.: 279. tétel.] A magyar irodalom karakteréhez. A vers és próza aránya. 500–516. [Elhangzott az első Hungarológiai konferencián.] [Ua.: 250. tétel.] A művelődéstörténet időszerűségének, mibenlétének, oktatásának néhány kérdéséről. 517–560. [Ua.: 266. tétel.] A kiegyezéskori pozitivisták irodalomkritika művelődési és társadalmi előzményei. 561–613.
- Ism.: A[LEXA] K[ároly] = HungÉrt, 1987. 3–4. 117–118.
 ANTAL Gábor = MNemz, 1986. máj. 12. 7.
 BODNÁR György = ÚjÍ, 1987. 3. 111–112.
 IMRE László = Alf, 1987. 1. 87–90.
 KOZMA Dezső = NyelvIrodKözl, 1988. 1. 83–84.
 KULCSÁR SZABÓ Ernő = Vság, 1987. 1. 102–107.
 LIPTAY Katalin = Kvilág, 1985. 7. 3.
 LŐRINCZY Huba = ItK, 1986. 6. 710–714. [Ua.: Palócföld, 1986. 5. 79–83.]

NEMES István = Je, 1986. 11. 1051–1054.
 POMOGÁTS Béla = MH, 1986. márc. 7. 8.
 RÓNAY László = ÚjT, 1986. 31. 17.
 TAMÁS Attila = It, 1987–1988. 1. 137–141.
 WÉBER Antal = Kr, 1986. 7. 33–34.

12. Babits, a szabadító. Bp. Tankvk., 1987. 178 p. [Babits Mihály.]
 Tart.: Világkép és irodalomfelfogás Az európai irodalom történetében. 3–31. [Ua.: 11. tétel, 237–264.; 13. tétel, 156–171.; 281. tétel.] Az Erősz teljességének vágya. Tisztázó vallomás Babits Timár Virgil fia című regényében. 32–46. [Ua.: 297. tétel.] A látszatlét világa – s a kitörés kísérlete. Babits: Halálfiái. 47–73. [Ua.: 301. tétel.] Mindenütt csak kék az ég... Az egyetemesség és viszonylagosság költői élménye a fiatal Babitsnál. 74–101. [Ua.: 312. tétel.] Mint különös hírmondó... Szerep, vállalás, identifikáció. 102–122. [Ua.: 11. tétel, 265–281.; 13. tétel, 172–182.; 274. tétel.] Ősz és tavasz között. Hasonlóság, hasonlat, példázat. 123–141. [Ua.: 13. tétel, 183–193.; 115. tétel.] A szenvedés verse. Balázsolás. 142–167. [Ua.: 4. tétel, 486–508.; 5. tétel, 211–240.; 10. tétel, 211–240.; 13. tétel, 194–207.; 162. tétel.] Babits, a szabadító. 168–177. [Ua.: 11. tétel, 282–291.; 270. tétel.]
 Ism.: MADARÁSZ Imre = Közn, 1987. 20. 14.
 O[RLOVSZKY] G[éza] = HungÉrt, 1989. 3–4. 434–435.
 [RÓNAY László] r. l. = ÚjEmb, 1987. 31. 6.
 TARJÁN Tamás = Nszab, 1987. ápr 7. 7.
 VALACZKA András = Vig, 1988. 4. 314–315.
13. Hosszmetszetek és keresztmetszetek. Bp. Szépirod. K., 1987. 513 p.
 Tart.: Petőfi Sándor. 5–22. [Ua.: 3. tétel, 36–61.] Az ódához emelt dal. Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra... 23–33. [Ua.: 4. tétel, 469–485.; 5. tétel, 116–137.; 10. tétel, 116–137.; 130. tétel.] Arany János. 34–56. [Ua.: 1. tétel, 7–41.; 3. tétel, 62–96.; 81. tétel.] A szerkesztő s a kritikus Arany. 57–63. [Arany János.] [Ua.: 7. tétel, 59–69.; 238. tétel.] Távolodás a romantikától egy összetettebb személyesség jegyében. Arany János: Évek, ti még jövődő évek... Elegiko-óda, meditáló vers epigrammatikus zárással. 64–81. [Ua.: 5. tétel, 138–176.; 7. tétel, 259–289.; 10. tétel, 138–176.; 175. tétel.] A fragment fölénye. Arany János: Balzsamcsepp. Még ez egyszer... 82–92. [Ua.: 10. tétel, 278–298.; 11. tétel, 52–68.; 262.

tétel.] Két korszak határán. Madách évfordulójára. 93–113. [Madách Imre.] [Ua.: 4. tétel, 109–152.; 137. tétel.] Életképforma és regény. A Jókai-olvasás állomásai. 114–126. [Jókai Mór.] [Ua.: 7. tétel, 37–58.; 154. tétel.] Az eszmélkedő, kései Mikszáth. Novel-laművészetének korszakilletékessége. 127–142. [Mikszáth Kálmán.] [Ua.: 11. tétel, 101–128.; 245. tétel.] A személyiség mint érték a századvég magyar lírájában. 143–155. [Komjáthy Jenő.] [Ua.: 11. tétel, 79–100.; 278. tétel.] Világkép és irodalomfölfogás Babits Az európai irodalom története című művében. 156–171. [Babits Mihály.] [Ua.: 11. tétel, 237–264.; 12. tétel, 3–31.; 281. tétel.] Szerep, vállalás, identifikáció. Babits Mihály: Mint különös hírmondó. 172–182. [Ua.: 11. tétel, 265–281.; 12. tétel, 102–122.; 274. tétel.] Hasonlóság, hasonlat, példázat. Babits Mihály: Ősz és tavasz között. 183–193. [Ua.: 12. tétel, 123–141.; 115. tétel.] Liturgikus emlék mint tárgyiasító versszerkezet és verskeret. Babits Mihály: Balázsolás. 194–207. [Ua.: 4. tétel, 486–508.; 5. tétel, 211–240.; 10. tétel, 211–240.; 12. tétel, 142–167.; 162. tétel.] Az elgondolhatatlan álorcái. Szerep és magatartás a kései Kosztolányinál. 208–221. [Kosztolányi Dezső: Számadás.] [Ua.: 11. tétel, 292–313.; 282. tétel.] Játék, feltételelesség, keresés. Kosztolányi fölfogásának néhány eleme. 222–231. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: 307. tétel.] A kimondás törvénye. A kései József Attila világképe és poétikája. 232–249. [Ua.: 9. tétel, 35–69.; 11. tétel, 314–341.; 227. tétel.] A pszichologizmus ellen, a pszichologizmus mellett. József Attila kritikai és elméleti gondolkodásának néhány vonása. 250–263. [Ua.: 9. tétel, 5–34.; 235. tétel.] Az önmegszólító verstípusról. 264–296. [József Attila.] [Ua.: 1. tétel, 621–670.; 5. tétel, 5–70.; 9. tétel, 103–168.; 10. tétel, 5–70.; 77. tétel.] Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról: az idő- vagy létszembebesítő versről. 297–314. [Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 1. tétel, 671–699.; 5. tétel, 241–277.; 9. tétel, 169–206.; 10. tétel, 241–277.; 102. tétel.] A klasszikus óda megújításának mesterpéldája. József Attila: A Dunánál. 315–325. [Ua.: 9. tétel, 207–228.; 10. tétel, 357–378.; 11. tétel, 342–359.; 248. tétel.] Az imitációs versalkotás egy példája. József Attila: Az a szép, régi asszony. 326–338. [Ua.: 9. tétel, 229–254.; 10. tétel, 331–356.; 11. tétel, 360–381.; 246. tétel.] Erkölcsi autonómia – művészi autonómia. A Puszták népe műfaji kérdéseiről. 339–349. [Illyés Gyula.] [Ua.: 11. tétel, 394–412.; 260. tétel.] Interpretáció és elemzés. 350–357. [Ua.: 7. tétel, 316–

- 327.; 157. tétel.] A könyörgés artikulációja a reménység jegyében. Balassi Bálint: Adj már csendességet... 358–373. [Ua.: 5. tétel, 71–101.; 7. tétel, 234–258.; 10. tétel, 71–101.; 190. tétel.] A fájdalom kiáltása. Kölcsey Ferenc: Elfojtódás. 374–380. [Ua.: 1. tétel, 718–728.; 5. tétel, 102–115.; 10. tétel, 102–115.; 99. tétel.] A nyugalom vágyának egytetemesítése. Vajda János: A vaáli erdőben. 381–387. [Ua.: 1. tétel, 729–737.; 5. tétel, 177–188.; 10. tétel, 177–188.; 105. tétel.] Tragikumba hajló tragikomikum. Bródy Sándor: Rembrandt eladja holttestét. 388–393. [Ua.: 4. tétel, 509–517.; 125. tétel.] A romantika alkonyán – a pozitívizmus árnyékában. A pozitívizmus néhány műfaji következménye a lírában és a regényben. 394–420. [Ua.: 4. tétel, 42–84.; Rövidített változat: 138. tétel.] A kiábrándultság hanghordozása. A romantikát lezáró lírai forduló néhány vonása. 421–435. [Ua.: 4. tétel, 85–108.; 118. tétel.] Államiság és társadalmiság. Ideológia, művelődés és irodalom néhány kérdése a kiegyezés után. 436–451. [Ua.: 7. tétel, 11–36.; 216. tétel.] Létharc és nemzetiség. Az „irodalmi” értelmiség felső rétegének ideológiájához, 1867 után. 452–473. [Ua.: 4. tétel, 7–41.; 112. tétel.] A „nemzeti klasszicizmus mestere” – a „nemzeti klasszicizmus tanítványa”. Horváth János és a XIX. század. 474–481. [Elhangzott az Akadémia emlékülésén.] [Ua.: 7. tétel, 222–233.; 201. tétel.] Hit, illúziók nélkül. Károlyi Mihály könyve. 482–487. [Ua.: 7. tétel, 408–416.; 185. tétel.] Egy gondolkodó arcképének változásai. Friedrich Nietzsche válogatott művei. 488–496. [Ua.: 4. tétel, 196–210.; 143. tétel.] Martin Heidegger halálára. 497–500. [Ua.: 7. tétel, 556–561.; 170. tétel.] Szülőhazám. Arckép helyett. Nádor Tamás: Ex libris Németh G. Béla. 501–509. [Interjú.] [Ua.: 456. tétel.] Utószó. 511–512.
- Ism.: ANGYALOSI Gergely = HungÉrt, 1989. 3–4. 435–436.
 GORDON János = Kvilág, 1987. 2. 28.
 NAGY Imre = It, 1991. 1. 190–195.
 NEMES István = Je, 1989. 1. 92–94.
 POMOGÁTS Béla = ÚjT, 1987. 43. 2.
 RÓNAY László = MH, 1987. okt. 16. 9.

14.* Péterfy Jenő. Bp. Akadémiai K., 1988. 259, [1] p. (A múlt magyar tudósai.)

Tart.: Tragikus életút – korszakjelkép. 7–10. Kereszteződések metszéspontján. 11–30. Pályakezdés: németül zenében, magyarul színházban. 31–87. A nagy kísérlet: szembenézés a magyar korszellellemmel. 88–148. Lépésazonosság Európával. 149–183. Sok jó ismerős – kevés barát. 184–200. Az örökké vonzó téma: a tragikum. 201–228. Végző próba – végző magány. 229–257. Bibliográfia. 258–260.

Ism.: KERESZTURY Dezső = Nszab, 1989. ápr. 1. 9.

KOVÁCS József László = Kvilág, 1989. 1. 28.

MÁK Ferenc = Üzenet, 1989. 6. 470–472.

TARJÁN Tamás = Nszab, 1989. márc. 22. 9.

15.* Péterfy Jenő. Bp. Akadémiai K., 1991. 125 p. (Irodalomtörténeti füzetek, 123.)

Tart.: Akiről mindenki szépen szól. 5–6. Gyermekek- és ifjúkor: a tisztesszegénység árnyékában. 7–18. Pályatérkeresés: költő, muzsikusk, értekező? 19–26. Teljes fegyverzetben: a magyar színibírálat büszkesége. 27–50. Polémiára készen korával: a regényíró-eszszék. 51–74. Elkedvetlenedés: penzumkritikák, alkalmi remeklések, feltörő vágyak a tisztázásra. 75–91. A nagy kihívás: tragikumtanulmányai. 92–104. Az utolsó kísérlet maga megmentésére: a görög tanulmányok. 105–118. Akit mindenki elődnek vólalt. 119–120. Utószó. 121–122. Bibliográfia. 123–124.

II. TANULMÁNYOK, KRITIKÁK, ISMERTETÉSEK

1947

16. NÉMETH Géza: Hálunk-e vagy alszunk? = Magyarosan, 2. 47–48.

1950

17. Komjáthy Jenő kiadatlan versei. = It, 2. 108–112.

* Az 1. és a 2. tételben közölt Péterfy-tanulmányok, valamint a két önálló kötetben (14. és 15. tétel) megjelent írások részben azonosak.

1952

18. Egy kiadatlan vers Komjáthy Jenő kéziratosa hagyatékából. = It, 534–537.
 19. NÉMETH Géza: Gúnynev, szólás, szállóige. = MNy, 1–4. 192–199. [Ua.: 1. tétel, 608–618.]
 20. LŐRINCZE Lajos: A nyelvművelés elvi kérdései. = MTA I. OK, II. köt. 1–4. 402–420. Hozzászólás: NÉMETH Géza. = Uo, 440–441. [Vitaülés az MTA nagygyűlésén 1951. dec. 12-én.] Klny. Bp. Akadémiai K., 1952.

1953

21. NÉMETH Géza: Egy dunántúli falu keresztnévanyaga 1790 óta. = MNyj. 2. Szerk. Kálmán Béla. Bp. Tankvk., 120–133. [Ua.: 7. tétel, 618–645.]

1954

22. NÉMETH Géza: „Elvszerűség” és „liberalizmus” a nyelvművelésben. Hozzászólás Makay Gusztáv kritikájához. = Csillag, 1. 115–120. [Makay Gusztáv: A nyelvművelés kérdéséről. Jegyzetek Lőrincze Lajos Nyelv és élet című könyvéről. = Csillag, 1953. 9. 1384–1389.]
 23. Három ellenzéki folyóirat a századvégről. Havi Szemle, Magyar Szemle, Új Nemzedék. = It, 3. 319–343.
 24. Hozzászólás a „Nyelvművelésünk főbb kérdései” vitáján. = MNyr, 3–4. 154–156. [Az MTA Nyelvművelő Főbizottsága 1954. május 11-én megvitatta a Nyelvművelésünk főbb kérdései című tanulmánygyűjteményt.]
 25. A Koszorú. Az irodalmi ellenzék egyik folyóiratáról. = It, 1. 74–85.

1955

26. Sárosi Gyula kisebb költeményei, prózai munkái és levelezése. = It, 2. 206–214.

1956

27. BARTA János: A kritikai realizmus kérdései a XIX. század magyar irodalmában. = A realizmus kérdései a magyar irodalomban. Az irodalomtörténeti kongresszus vitái 1955. november 1–2–3. Bp. Akadémiai K., 157–197. Hozzászólás: N. G. B. = Uo. 309–313.
 28. Gottfried Keller, 1819–1890. = KELLER, Gottfried: Falusi Romeo és Júlia és más elbeszélések. Ford. Ottlik Géza, Schöpflin Aladár, Thurzó Gábor. Az utószót írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 272–277. (Olcsó könyvtár.)
 29. Komlós Aladár: Reviczky Gyula. = Csillag, 6. 1242–1245.

194

30. A magyar szimbolizmus kezdeteinek kérdéséhez. Nyelvi és stílusproblémák. = It, 265–287. [Ua.: 1. tétel, 542–582.]
31. Nyelvünk a reformkorban. Tanulmánygyűjtemény. Szerk. Pais Dezső. = MNyr, 2. 262–270.

1957

32. Komlós Aladár: Irodalmi ellenzéki mozgalmak a XIX. sz. második felében = MTA I. OK. XI. köt. 1–4. 361–369.
33. Komlós Aladár Vajda János c. doktori disszertációjának vitája. A vitát összefoglalta: N. G. B. = MTA I. OK, X. köt. 3–4. 393–404.
34. Néhány fordítói stílusprobléma = MNyr, 4. 428–434.
35. Rejtő István: Iványi Ödön. = It, 1. 96–102.

1958

36. Egy elfelejtett századvégi folyóirat. Új Nemzedék, 1887. = ItK, 2–3. 279–293.
37. A próza zeneiségének kérdéséhez. Asbóth János regénye, az Álmodó. = MTA I. OK, XIII. köt. 1–4. 355–392. [Részlet egy készülő életrajzból.]
38. Sziklay László: A századvég ellenzéki irodalmának történetéről. Gáspár Imre. = It, 2. 288–294.

1960

39. ARANY János válogatott művei. Sajtó alá rend., bev. és a jegyz. írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 548 p. (Magyar klasszikusok.) Bevezetés. 7–109. [Ua.: 1. tétel, 42–166.]
40. A Pesti Napló kezdeti szakasza. = ItK, 2. 174–188. [Ua.: 4. tétel, 414–444.]
41. Rónay György: Petőfi és Ady között. Az újabb magyar irodalom életrajza. = ItK, 4. 498–504. [Petőfi Sándor, Ady Endre.]
42. A századvégi Nyelvőr-vitához. = Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv és stílus történetéből. Szerk. Pais Dezső. Bp. Akadémiai K., 225–261. [Ua.: 1. tétel, 465–520.]

1961

43. Wir, unsere Zeit. Gedichte aus zehn Jahren. = VilágirodF, 3–4. 470–472. [Szerk. és bev. Christa és Gerhard Wolf.]
44. Zimándi István: Péterfy Jenő és baráti köre. = ItK, 6. 761.
45. Zolnai Béla: Nyelv és stílus. = ItK, 1. 92–96. [Ua.: 7. tétel, 484–496.]

1962

46. Christa und Gerhard Wolf szerk.: Wir, unsere Zeit. Prosa aus zehn Jahren. = VilágirodF, 2. 262–263.
47. A drámabíráló Péterfyről. = ItK, 4. 421–438. [Péterfy Jenő.]
48. Helmut Richter: Franz Kafka. Werk und Entwurf. = VilágirodF, 4. 603–604.
49. Az ifjú Péterfy lelkivilága. Péterfy 33 fiatalkori levele. = It, 1. 62–77. [Péterfy Jenő.]
50. Lőrincze Lajos: Édes Anyanyelvünk. = MTA I. OK, XIX. köt. 1–4. 357–361.
51. Péterfy Jenő válogatott művei. Vál., sajtó alá rend., bev. írta N. G. B. Bp. Szépirodalmi K., 672 p. (Magyar klasszikusok.) Bevezetés 7–135. [Ua.: 1. tétel, 167–328.]
52. Zilahy Károly válogatott művei. = MTA I. OK, XIX. köt. 1–4. 366–368.

1963

53. Ányos Pál. = Beszélő tájak. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Magvető K., 34–38. [Ua.: Erdő, magány bús költője. = Beszélő házak és tájak. A magyar irodalom emlékhelyei. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Officina Nova, 1989. 42–44.]
54. Arany László. = Beszélő tájak. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Magvető K., 233–236.
55. Beöthy Zsolt. = ItK, 5. 581–590. [Ua.: 1. tétel, 329–371.]
56. Eine Chronik in Bildern. Bev. és szerk. B. Zeller. = VilágirodF, 4. 483–484.
57. Eötvös József. = Beszélő tájak. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Magvető K., 152–157. [Ua.: Ahonnét elindult. = Beszélő házak és tájak. A magyar irodalom emlékhelyei. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Officina Nova, 1989. 178–181.]
58. Hermann Hesse, 1877–1962. = HESSE, Hermann: Narziss és Goldmund. Regény. Ford. Gáli József. Utószó N. G. B. Bp. Európa, 237–254. [Ua.: A német irodalom a XX. században. Szerk. Vajda György Mihály. Bp. Gondolat, 1966. 141–163.; 1. tétel, 386–408.]
59. Katarzis vagy kegyelem? = Nagyv, 12. 1896–1899. [Fritz Hochwälder: Dramen, Band I.]
60. Vörösmarty Mihály. = Beszélő tájak. Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Magvető K., 114–124. [Ua.: Megvilágosodások és elsötétülések. = Beszélő házak és tájak. A magyar irodalom emlékhelyei.]

196

Szerk. Hatvany Lajos. Fényképezte Gink Károly. Bp. Officina Nova, 1989. 878–884.]

1964

61. Joachim Kaiser: Grillparzers dramatischer Stil. = Hel, 4. 508–509.
62. Klaniczay Tibor: Marxizmus és irodalomtudomány. = Vság, 12. 79–83.
63. A magyar irodalom története. 1849–1905. Szerk. Király István, Pándi Pál, Sőtér István. = ItK, 1. 89–100. [Ua.: 7. tétel, 441–471.]
64. A német költészet antológiája. = Nagyv, 8. 1233–1237. [Szerk. és bev. Keresztury Dezső.]
65. Tankred Dorst: Die Kurve. = Nagyv, 9. 1421.

1965

66. Egy népies angol táncdal fordítása Aranyánál. = ItK, 5. 599–601. [Arany János. Egy 1721-ből való angol „Táncmester” c. könyvben lévő szöveg fordítása.]
67. Ernst Robert Curtius: Marcel Proust. = Hel, 1. 126–128.
68. Günter Grass: Die bösen Köche. = Nagyv, 6. 939–940.
69. A láthatatlan színpad. Válogatta s az utószót írta Albert Gábor. = Kr, 8. 61–63.
70. A magyar irodalom története 1849-től 1905-ig. Szerk.: Sőtér István. A szerkesztő m. társa Somogyi Sándor. Írták: Diószegi András, Gergely Gergely, Horváth Károly, Komlós Aladár, Kovács Kálmán, Mezei József, Nagy Miklós, N. G. B., Németh Lajos, Osváth Béla, Somogyi Sándor, Sőtér István, Szabolcsi Bence, Vajda György Mihály. Bp. Akadémiai K., 1072 p.
71. Osváth Béla, 1926–1965. = ItK, 4. 535. [Nekrológ.]
72. Új nyugatnémet drámák. = Nagyv, 1. 141–143.
73. Zolnai Béla: Nyelv és hangulat. = ItK, 3. 373–374.

1966

74. Albert Drach: Das grosse Protokoll gegen Zwetschenbaum. = Nagyv, 6. 937.
75. Jean Paul. = JEAN Paul: Gyámoltalan hősök. Ford. Gáli József, Kászonyi Ágota, Póka Endre. A bev. tanulmányt N. G. B. írta. A jegyz. kész. Vízkelety András. Bp. Európa, 7–24. [Ua.: 1. tétel, 372–385.]
76. Legyőzöttek. = Nagyv, 10. 1581–1582. [Hans Werner Richter.]
77. Az önmegszólító verstípusról. Különös tekintettel József Attilára. = ItK,

- 5–6. 546–571. [Ua.: 1. tétel, 621–670.; 5. tétel, 5–70.; 9. tétel, 103–168.; 10. tétel, 5–70.; 13. tétel, 264–296.]
78. A szimbolizmus és a magyar líra. = Nagyv, 2. 285–286. [Komlós Aladár könyve.]

1967

79. Arany és Ábrányi Kornél vitája Wagner operareformjáról. = ItK, 5–6. 638–646. [Arany János, Richard Wagner.]
80. Arany folyóiratainak világirodalmi tájékozódásáról. = ItK, 5–6. 607–615. [Arany János. Szépirodalmi Figyelő. Koszorú.] [Ua.: 4. tétel, 445–468.]
81. Arany János. = Kr, 1. 9–21. [Ua.: 1. tétel, 7–41.; 3. tétel, 62–96.; 13. tétel, 34–56.]
82. Egy kritikátörténetről – egy kritikátörténet előkészületei alkalmával. = Kr, 9. 17–24. [René Wellek: History of Modern Criticism.] [Ua.: 1. tétel, 583–600.]
83. Hét évszázad magyar versei. 1–3. = ItK, 3. 350–353. [Szerk. Klaniczay Tibor, Pándi Pál, Király István, Szabolcsi Miklós.]
84. Keresztury Dezső Arany-monográfiája. = Vság, 9. 107–109. [Arany János.] [Ua.: 7. tétel, 509–514.]
85. M. Császár Edit: Molnár György, a rendező. = ItK, 1. 107–108.
86. A nagyváros költője. = Nagyv, 11. 1738–1740. [Georg Heym: Ködvárosok.] [Ua.: 1. tétel, 415–420.]
87. Walter Höllerer: Theorie des modernen Lyrik. = Hel, 2. 352–353.

1968

88. Barlach-kiállítás Budapesten. = Nagyv, 3. 427–429. [Ernst Barlach. Szépművészeti Múzeum.] [Ua.: 1. tétel, 409–414.]
89. BARTA János: Költők és írók. = ItK, 4. 471–473. [Ua.: 7. tétel, 502–508.]
90. Diószegi András: Megmozdult világban. = TársSz, 7. 104–106.
91. Egy Babits-vers tanulságai. Hasonlóság, hasonlat, példázat. = Kr, 9. 18–26. [Babits Mihály: Ősz és tavasz között.] [Ua.: 1. tétel, 700–717.; 5. tétel, 189–210.; 10. tétel, 189–210.]
92. Lőrincze Lajos: Nyelvőrségen. = TársSz, 12. 104–106.
93. A mai német líráról – egy antológia ürügyén. = Nagyv, 7. 1057–1063. [Mai német líra. Vál. és szerk. Hajnal Gábor.] [Ua.: 1. tétel, 421–437.]
94. A polgári realizmus kritikai kezdeményezői. 1. A Figyelő és köre. = ItK, 3. 284–309. [Ua. kisebb változtatással: 4. tétel, 336–390.]

95. Tanulmánykötetek és folyóiratok. Irodalomtörténetírásunk köznapi gondjairól. = Kr, 2. 33–36. [Ua.: 1. tétel, 601–607.]
96. Tompa Mihály emlékezete. = Nagyv, 9. 1432.

1969

97. Állandóság a változásban. = Nagyv, 2. 310–311. [Vajda György Mihály tanulmánykötete.]
98. Egy új Kafka-könyvről s egy régi értelmezési módszerről. = Kr, 6. 62–64. [Werner Kraft: Franz Kafka.]
99. Kölcsey: Elfojtódás. = MNyr, 3. 357–362. [Kölcsey Ferenc.] [Ua.: 1. tétel, 718–728.; 5. tétel, 102–115.; 10. tétel, 102–115.; 13. tétel, 374–380.]
100. A „közepes ember” fölmagasztalása. A kiegyezés első polgári védirata az esztétikában. = ItK, 5. 556–565. [Rákosi Jenő: A tragikum c. vita-iratáról.] [Ua.: 1. tétel, 521–541.; 2. tétel, 50–68.]
101. A magyar századvég modern prózai törekvéseiről. Czine Mihály, N. G. B., Diószegi András. Vita. = Hel, 1. 77–94. [Diószegi András a századvég magyar prózájáról írt disszertációjáról. Rövidített változat.]
102. Még, már, most. József Attila egy kései verstípusáról. = Alf, 6. 64–76. [József Attila: Talán eltűnök hirtelen...] [Ua.: 1. tétel, 671–699.; 5. tétel, 241–277.; 9. tétel, 169–206.; 10. tétel, 241–277.; 13. tétel, 297–314.]
103. Regény a bécsi szecesszióról. = Nagyv, 6. 936–937. [Siegfried Freiberg: Ihr werdet es sehen...]
104. Somogyi Sándor, 1930–1969. = ItK, 5. 639. [Nekrológ.]
105. Vajda János: A vaáli erdőben. = MNyr, 1. 69–73. [Ua.: 1. tétel, 729–737.; 5. tétel, 177–188.; 10. tétel, 177–188. 13. tétel, 381–387.]
106. Zolnai Béla, 1890–1969. = ItK, 4. 519–520. [Nekrológ.] [Ua.: 7. tétel, 567–572.]

1970

107. BENEDEK Marcell: Arany János. Utószó N. G. B. Bp. Gondolat, 237 p. 14 t. (Nagy magyar írók.) Utószó. 234–236.
108. Bertolt Brecht. = BRECHT, Bertolt: A háromgarasos regény. Ford. Fáy Árpád. Az utószót írta N. G. B. Európa, 339–342. (A világirodalom remekei.)
109. Egy Kafka-előd a fekete-sárga birodalom alkonyán. = Kr, 11. 32–34. [Alfred Kubin.] [Ua.: 4. tétel, 535–539.]
110. Három német grafikus a századelőről. Kiállítás K. Kollwitz, G. Grosz, H. Strepel műveiből. = Nagyv, 2. 314–315. [Käthe Kollwitz, George

- Grosz, Horst Stempel. Kulturális Kapcsolatok Intézete.] [Ua.: 4. tétel, 549–552.]
111. A „létdilettantizmus” ábrái. Thomas Bernhard három regénye: Frost; Verstörung; Ungenach. = Nagyv, 1. 117–121.
112. Létharc és nemzetiség. Az „irodalmi” értelmiség felső rétegének ideológiájához, 1867 után. = ItK, 5–6. 588–602. [Ua.: Tolnai Gábor hatvanadik születésnapjára. Tanulmányok. Szerk. N. G. B., Szauder József. Bp. Akadémiai K., 1971. 588–602.] [Ua.: 4. tétel, 7–41.; 13. tétel, 452–473.]
113. Péterfy tragikum-tanulmányai. = It, 3. 574–602. [Péterfy Jenő.] [Ua.: 2. tétel, 68–105.]
114. A történet visszaköveteli jogát. Kurt Kusenberg: Gesammelte Werke. = Nagyv, 7. 1099–1100.
- 1971
115. A Babits-vers mint „hasonlat”. = Formateremtő elvek a költői alkotásban. Babits: Ősz és tavasz között, Kassák: A ló meghal, a madarak kirepülnek. Az MTA Stiliztikai és Verstani Munkabizottság verselemző vitaülésén elhangzott előadások és hozzászólások anyaga 1968. november 14–15. Szerk. Hankiss Elemér. Bp. Akadémiai K., 321–337. (MTA Stiliztikai és Verstani Munkabizottságának kiadványai.) [Babits Mihály.] [Ua.: 12. tétel, 123–141.; 13. tétel, 183–193.]
116. Idő és életterv. Thomas Bernhard: Das Kalkwerk. = Nagyv, 9. 1417–1419.
117. Író az irodalomról – „vallomás” nélkül. Wolfgang Hildesheimer: Interpretationen. = Kr, 5. 61–62.
118. A kiábrándultság hanghordozása. A romantikát lezáró lírai forduló néhány vonása. = Kr, 11–12. 61–70. [Ua.: 4. tétel, 85–108.; 13. tétel, 421–435.]
119. Kifejezés és érték. Vonások Barta János tudósi egyéniségéhez és elméleti munkásságához. = StudLittDebr, Tom. 9. 5–14.
120. A lázadás művészete. Német grafika 1910–1930. = Nagyv, 1. 144–146. [Szépművészeti Múzeum.] [Ua.: 4. tétel, 544–548.]
121. A magyar kritika története a pozitívizmus korában. = ItK, 1–2. 148–183.
122. A népdaltól az abszurd drámáig. Hankiss Elemér tanulmányai. = Nagyv, 4. 613–615.
123. Riedl Frigyes születésének 100. évfordulójára. = It, 4. 811–838.
124. Tanulmányok a magyar és finnugor nyelvtudomány köréből. Szerk. Szathmári István. = ItK, 6. 760–761. [Ua.: 7. tétel, 538–541.]

1972

125. Bródy Sándor: Rembrandt eladja holttestét. = It, 2. 451–459. [Ua.: Miért szép? Századunk magyar novellái elemzéseiben. Szerk. Rónay György, Vargha Kálmán. Bp. Gondolat, 1975. 50–58.; 4. tétel, 509–417.; 13. tétel, 388–393.]
126. Az el nem ért bizonyosság. Elemzések Arany lírájának első szakaszából. Szerk., bev. N. G. B. Bp. Akadémiai K., 371 p. Előszó: 7–14. [Arany János.]
127. A hetvenötesztendő ItK. = ItK, 2. 267–272. [Ua.: 4. tétel, 391–413.]
128. Király István: Ady Endre, I–II. = MNyr, 2. 245–248.
129. Komlós Aladár köszöntése. = ItK, 3. 409–410.
130. Az ódához emelt dal. = Petőfi tüze. Tanulmányok Petőfi Sándorról. Szerk. Tamás Anna, Wéber Antal. Bp. Kossuth, Zrínyi. 272–286. [Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra...] [Ua.: 4. tétel, 469–485.; 5. tétel, 116–137.; 10. tétel, 116–137.; 13. tétel, 23–33.]
131. Sőtér István: Az ember és műve. = Kort, 6. 985–988. [Ua. francia nyelven: ALitt, 1972. 1–2. 202–205.]
132. Valóság és regény. Széll Zsuzsa tanulmánya. = Nagyv, 2. 288–289.

1973

133. Bori Imre: Irodalmi hagyományaink. = ItK, 6. 777.
134. Az egyetemesség nemzeti költője. Madách ünnepére. = Nagyv, 5. 757–763. [Madách Imre.]
135. Az életműkutatás új korszaka előtt. = MH, jan. 19. 6. [Madách Imre.]
136. Elias Canetti. = CANETTI, Elias: Káprázat. Ford. Sárközy Elga. Az utószót N. G. B. írta. Bp. Európa 589–597. [Ua.: 2. kiad. 1985. 621 p. Elias Canetti. 613–622.; 4. tétel, 225–235.]
137. Két korszak határán. Madách évfordulójára. = It, 4. 851–882. [Madách Imre.] [Ua.: MTud, 1973. 5. 265–273.; Látóh, 1973. 7. 113–126.; Madách-tanulmányok. Szerk. Horváth Károly. Bp. Akadémiai K., 1978. 107–132. 4. tétel, 109–152.; 13. tétel, 93–113.; francia nyelven: ALitt, 1973. 3–4. 271–289.]
138. A pozitívizmus néhány műfaji és poétikai következménye. A romantika alkonyán – a pozitívizmus árnyékában. = ItK, 2–3. 241–256. [Teljes változat: 4. tétel, 42–84.; 13. tétel, 394–420.; német nyelven: ALitt, 1973. 1–2. 81–121.]
139. A történelmi bizalom költője. = IgSzó, 2. 206–215. [Madách Imre.]
140. Vita a Nyugatról. Az 1972. április 27-i Nyugat-konferencia alapján szerk. és sajtó alá rend. Kabdebó Lóránt. Bp. PIM, NPI, 278 p. (Irodalmi

- múzeum.) N. G. B. felszólalása: 170–176. [Babits Mihály.] [Ua.: Választás és vérség. Babits nemzettudatának néhány vonásáról. = Lit, 1974. 1. 65–71. 4. tétel, 211–224.]
141. Zimándi P. István, 1909–1973. = ItK, 6. 779. [Nekrológ.] [Ua.: 7. tétel, 573–574.]

1974

142. Barátság és egyéniség. Kölcsey levelezésének néhány lélektani és jellemrajzi vonása. = A Hymnus költője. Tanulmányok Kölcseyről. Szerk. Lukácsy Sándor. Nyíregyháza, Szabolcs-Szatmár M. Tcs., 30–38. [A Hymnus megírásának 150. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülésszak anyaga. Fehérgyarmat, Szatmárcseke, 1973. máj. 13. Kölcsey Ferenc.] [Ua.: ItK, 1974. 1. 73–79.; Látóh, 1974. 8. 74–89.; 4. tétel, 518–534.]
143. Egy gondolkodó arcképének változásai. Friedrich Nietzsche válogatott művei. = Nagyvv, 1. 130–137. [Ua.: 4. tétel, 196–210.; 13. tétel, 488–496.]
144. Emberek, művek, városok... Illés Endre: Két oroszlan között. = Napj, 5. 9.
145. Közönég és kritika a kiegyezés utáni esztendőkbén. = ItK, 5. 543–557.
146. Katona József és Madách Imre válogatott művei. Katona József műveit vál. és gond., a jegyz. írta Solt Andor. Madách Imre műveit vál. és gond., a jegyz. írta, utószó N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1196. (Magyar remekírók.) Utószó: 1177–1187.
147. Mai nyugatnémet költők. A sóragyogású bánat. = Nagyvv, 6. 951–952. [Összeáll. Hajnal Gábor.]
148. A saját hang keresése. = Napj, 4. 10–11. [Hat elsőkötetes költő – Kemsei István, Kovács István, Makay Ida, Pécsi Gabriella, Sáránci József, Szentmihályi Szabó Péter – írószövetségi bemutatkozásáról. Elhangzott márc. 6-án a Magyar Írók Szövetsége költői szakosztályán.] Hozzászólás: Csűrös Miklós. = Napj, 1974. 5. 7. Zimonyi Zoltán. = Napj, 1974. 5. 8. [Ua.: Pályakezdő költők, 1971–1974. Szerk. Fodor András. Bp. Magyar Írók Szövetsége Költői Szakosztálya, 1976. 74–107.; Részlet: Látóh, 1974. 7. 123–124.]
149. Tudóstípus és műfajtudat. Miklós Pál: Olvasás és értelem; Rába György: Szabó Lőrinc; Szabolcsi Miklós: Változó világ – szocialista irodalom; Fenyő István: Nemzet, nép – irodalom. = Napj, 3. 9.
150. Zimándi P. István: Péterfy Jenő. = It, 1. 225–227.

1975

151. Beszélgetés Keresztury Dezsővel. Televízió-interjú, portréfilm. = Je, 1. 3–19. [Ua.: Keresztury Dezső. Kérdező N. G. B. Szerk. H. Borus Rózsa. Operatőr Súlyom László. Rendező Zolnay Pál. Az adás ideje 1974. IX. 12. = Válaszolni nehezebb. Írók a képernyőn. Szerk. Bihari Sándor. Bp. RTV–Minerva, 1980. 43–74.]
152. Defenzió a hatalom fogságában. Gyulai Budapesti Szemléje – a Budapesti Szemle Gyulaija. = ItK, 5–6. 599–608. [Gyulai Pál.] [Ua.: 7. tétel, 85–115.]
153. Egy nagy plasztikai kultúra alkotó emlékezete. = Nagyv, 2. 301–302. [Giacomo Manzù szobrászművészről.] [Ua.: 7. tétel, 552–555.]
154. Életképforma és regény. A Jókai-olvasás állomásai. = It, 3. 501–520. [Jókai Mór.] [Ua.: A közvetítő. Egy irodalomtanár emlékezete. Szerk. Bálint Éva. Bp. Tankvk. 1979. 83–104.; Az élő Jókai. Tanulmányok. Szerk. Kerényi Ferenc, Nagy Miklós. Bp. PIM, NPI, 1981. 23–34.; 7. tétel, 37–58.; 13. tétel, 114–126.]
155. A hetvenöt esztendő s Barta János köszöntése. = ItK, 4. 558–559.
156. Hogyan készült a regény? = Jókaitól Jókairól. Az író születésének 150. évfordulóján. A kötetet összeáll. Baky Gyuláné, Standovárné Gárdonyi Vera. Bp. Tankvk., 314. [Jókai Mór.]
157. Interpretáció és elemzés. = Lit, 1. 48–53. [Az irodalomtudomány elméleti kérdései. Tudományos ülésszak, 1974. nov. 5–6. Rend. az MTA Irodalomtudományi Intézet.] [Ua.: 7. tétel, 316–327.; 13. tétel, 350–357.; cseh nyelven: Teorie literatury v zrcadle mad'arské literární vědy. Uspořádal Petr Rákos. Praha, Odeon, 1986. 229–234.]
158. Jókai, az újságíró. = Jókaitól Jókairól. Az író születésének 150. évfordulóján. A kötetet összeáll. Baky Gyuláné, Standovárné Gárdonyi Vera. Bp. Tankvk., 281–283. [Jókai Mór.]
159. József Attila öröksége. A Magyar Írók Szövetsége Fialat Írók József Attila Körének 1974. január 29–30-i ülészaka alapján szerk. és sajtó alá rend. Angyal János. Bp. PIM, NPI, 130 p. (Irodalmi Múzeum.) N. G. B. elnöki megnyitója. 62–63. N. G. B. elnöki zárszava. 97–101.
160. Két könyv: egy cél. Király István: Hazafiság és forradalmiság. Pándi Pál: Petőfi és a nacionalizmus. = Napj, 2. 9. [Petőfi Sándor.]
161. Rába György: Szabó Lőrinc. = ItK, 2. 239–241. [Ua.: 7. tétel, 523–529.]
162. A szenvedés verse. = It, 2. 375–394. [Babits Mihály: Balázsolás.] [Ua.: 4. tétel, 486–508.; 5. tétel, 211–240.; 10. tétel, 211–240.; 12. tétel, 142–167.; 13. tétel, 194–207.]

163. Az Új Forrásról. = ÚjFo, 2. 71–76. [A Magyar Írók Szövetsége Próza Szakosztályának Új Forrás-ankétján elhangzott vitaindító.]
164. Vita Szegedy-Maszák Mihály Madách-tanulmányáról. = ItK, 1. 123–128. [Madách Imre. A vita időpontja: 1974. ápr. 21. Többek között N. G. B. véleményével.]

1976

165. Arány, egyensúly, közérzet. = Napj, 7. 4. [Szabolcsi Miklós: A clown mint a művész önarcképe. Kenyeres Zoltán: Gondolkodó irodalom. Béládi Miklós: Érintkezési pontok. Bodnár György: Törvénykeresők. Király István: Irodalom és társadalom.] [Ua. német nyelven: ALitt, 1976. 3–4. 427–431.]
166. Budapest az irodalomban. = MTud, 7–8. 415–424. [A jubiláris ünnepek során elhangzott előadás.] [Ua.: 7. tétel, 423–440.] Hozzászólás: FENYŐ István: Budapest az irodalomban. = FENYŐ István: Magyarország és emberi egyetemesség. Irodalom- és művelődéstörténeti tanulmányok. Bp. Szépirod. K., 1979. 768–771.
167. Goethéről – és koráról. Weimar és a német klasszicizmus. = Nagyv, 7. 1105–1106. [Johann Wolfgang Goethe. Összeáll. Walkó György.]
168. Az Ipoly mentén, Madách nyomában. = ÚjT, 46. 10–11. [Madách Imre.] Hozzászólás: Mózes Istvánné. = ÚjT, 1976. 50. 45.
169. Az irodalmi ellenzék első közös fellépése 67 után. = It, 1. 139–145.
170. Martin Heidegger halálára. = Nagyv, 8. 1274–1276. [Ua.: 7. tétel, 556–561.; 13. tétel, 497–500.]
171. Néhány megjegyzés az irodalomtörténeti munka lehetőségéről az MTA és a felsőoktatás intézményein kívül. = Lit, 3–4. 3. 18.
172. Periodizációs kérdések az antifasiszta irodalomban. = Tanulmányok a két világháború közötti hazai szocialista és antifasiszta irodalom kérdéseiről. Szerk., sajtó alá rend. Kabdebó Lóránt. Bp. NPI, 157–162. (A PIM évkönyve, 12.) [A PIM-ban 1975. jún. 9–10-én rendezett konferencia anyaga.]
173. Századfordulói látélet a művelt hazai értelmiség ízléséről. = Nagyv, 5. 774–776. [Ua.: 7. tétel, 547–551.]
174. A szimbolizmus befogadásának eszmei előkészítéséhez. = FK, 1. 36–46. [Friedrich Albert Lange.] [Ua.: 7. tétel, 353–374.; angol nyelven: ALitt, 1976. 1–2. 41–53.]
175. Távolodás a romantikától egy összetettebb személyesség jegyében. Arany János: Évek, ti még jövődő évek. = ItK, 2. 211–222. [Ua.: 5. tétel, 138–176.; 7. tétel, 259–289.; 10. tétel, 138–176.; 13. tétel, 64–81. p.]

176. A történelmen át a mának. Két irodalomtörténeti kötet: Pándi Pál: Első aranykorunk; Sőtér István: Werthertől Szilveszterig. = ÚjT, 49. 26.
177. Die ungarische Literatur, 1867–1905. = Neues Handbuch der Literaturwissenschaft. Hrsg. Klaus von See. Bd. 18. Wiesbaden, Akad. Verl.-Ges. Athenaion, 285–296.

1977

178. A XIX. századi irodalomtörténeti kutatások helyzetéről. = ItK, 2. 290–294. [Ua.: 7. tétel, 605–617.]
179. Búcsúszó Hajnal Anna sírjánál. = Napj, 11. 10. [Nekrológ.] [Ua.: 7. tétel, 562–566.]
180. Az Egyetemes Philologiai Közlöny százéves évfordulójára. Az intézményes első hazai irodalomtörténetírás orgánuma. = FK, 4. 343–362.
181. Élet-balet. = Filmv, 9. 8–10. [Jeles András: Angyali üdvözet c. filmjéről.]
182. Expresszionisztikus jegyek Ady kései költészetében. = „Legyetek emlékezéssel hozzám”. Az ELTE Bölcsészettudományi Kar Tudományos Ady-ülésszakán elhangzott előadások anyaga. Bp. ELTE, 29–46. [Ady Endre.] [Ua.: It, 1978. 3. 674–685.; 7. tétel, 190–205.]
183. Handbuch der ungarischen Literatur. Szerk. Tibor Klaniczay. Írták: István Nemeskürty, László Orosz, G. B. N., Attila Tamás. Bp. Corvina, 658 p. [Ua. francia nyelven: 1980. 586, 40 p. + Mell. Pages choisies de la littérature hongroise. Des origines á la fin du XVIIIe siècle. Public par Tibor Klaniczay. 31 p. Angol nyelven: Bp. 1983. 571 p.]
184. Irodalomtudósaink fóruma. 12. Nagy Péterrel beszélget N. G. B. = Je, 12. 1119–1124. [Elhangzott a Magyar Rádió 3. műsorában 1977. szept. 20-án.]
185. Károlyi Mihály: Hit, illúziók nélkül. = Kr, 10. 22–23. [Ua.: 7. tétel, 408–416.; 13. tétel, 482–487.]
186. A képzelet bátorsága – misztikum nélkül. André Malraux: Az obszidián fej. = Nagyv, 11. 1725–1726. [Ua.: 7. tétel, 534–537.]
187. Kitérés és kizárulás. Horváth János: A magyar irodalom fejlődéstörténete. = ÚjJ, 8. 106–110. [Ua.: 7. tétel, 472–483.]
188. Komlós Aladár: Kritikus számadás. = Kr, 4. 27. [Ua.: 7. tétel, 497–501.]
189. Kovács Kálmán: Eszmék és irodalom. = Alf, 2. 83–86.
190. A könyörgés artikulációja a reménység jegyében. = ÚjJ, 4. 11–20. [Ua.: Balassi Bálint: Adj már csendességet... = A régi magyar vers. Szerk. Komlós Tibor. Bp. Akadémiai K., 1979. 145–159. (Memoria saecu-

- lorum Hungariae, 3.); 5. tétel, 71–101.; 7. tétel, 234–258.; 10. tétel, 71–101.; 13. tétel, 358–373.]
191. A magyar irodalomtörténetírás első iskolája. A Philologiai Közlöny és Heinrich. = ItK, 3. 313–326. [Heinrich Gusztáv.] [Ua.: 7. tétel, 116–149.; német nyelven: ALitt, 1981. 3–4. 359–380.]
192. Mai osztrák költők. = Nagyv, 2. 294–295. [Vál. Hajnal Gábor.]
193. Otthonok és örökségek. = Budapest, 10. 31–33.
194. Sótér István-portré. Beszélgetőtárs: N. G. B. Szerkesztő: Borus Rózsa. Operatőr: Kotsis Sándor. Rendező: Markos Miklós. = Je, 10. 921–932. [Elhangzott a Magyar Televízióban, 1977. febr. 24-én.] [Ua.: Sótér István. Kérdező N. G. B. = Válaszolni nehezebb. Írók a képernyőn. Szerk. Bihari Sándor. Bp. RTV–Minerva, 1980. 297–321.]
195. A tankönyvírás nyomorúsága. = Alf, 5. 59–64. [Ua.: 7. tétel, 396–407.]
196. The „Tragic” from Romanticism to the End of the 19th Century. = ALitt, 1–2. 158–163. [Ua.: Actes du VIIIe congrés de l’Association Internationale de Littérature Comparée. Stuttgart, Kunst und Wissen, Bieber, 1980. 2. 657–662.]
197. Theodor Fontane, 1819–1898. = FONTANE, Theodor: Jenny Treibel. Stine. Ford. Póka Endre, Rákosi Zoltán. Az utószót N. G. B. írta. Bp. Európa, 279–283. (A világirodalom remekei, 7. sor.)
198. TUREK, Ludwig: Egy proli mesél. Egy német munkás életútja. Ford. Póka Endre. Utószó N. G. B. Bp. Európa, 333 p. Utószó. 328–333.
199. Védekező humor – kibékítő belátás. Az értekező Reviczky. = It, 2. 322–341. [Reviczky Gyula.] [Ua.: 7. tétel, 150–172.]
- 1978
200. Értékek közvetítője. Vázlat Rónay Györgyről. = Kr, 7. 12. [Ua.: 7. tétel, 417–422.]
201. Horváth János és a XIX. század. = ÚjJ, 11. 93–97. [Elhangzott az Akadémia emlékülésén.] [Ua.: 7. tétel, 222–233.; 13. tétel, 474–481.; német nyelven: ALitt, 1978. 3–4. 293–301.]
202. Illetéktelen ajándékozás. = ÉI, 26. 9.
203. Magyar nyelvű Krleža-monográfia. Bori Imre: Miroslav Krleža. = Nagyv, 11. 1728–1729. [Ua.: 7. tétel, 530–533.]
204. Művelődéstörténet – irodalomtörténet – történetírás. = ÚjJ, 10. 74–78. [A magyar történészek 1978. évi szegedi vándorgyűlésén Kosáry Domokos vitaindítójára elhangzott korreferátum.] [Ua.: 7. tétel, 328–339.]
205. A románcostól a tragikusig. A műfajváltás és szemléletalakulás Kosz-

- tolányinál. = Je, 11. 1058–1065. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: 7. tétel, 206–221.]
206. Rónay György, 1913–1978. = ItK, 3. 414–415. [Nekrológ.] [Ua.: 7. tétel, 575–577.]
207. A sokoldalú tudós. Az Állami-díj kitüntetettje. = ÚjT, 15. 17. [Keresztury Dezső.]
208. Szabolcsi Miklós: Érik a fény. József Attila élete és pályája. = MTud, 11. 871–873. [Ua.: 7. tétel, 515–522.; német nyelven: ALitt, 1978. 3–4. 355–358.]
209. A tankönyvírás nehéz mestersége. = Alf, 9. 68–75.
210. A tragikum a pozitivizmus korában. = MTA I. OK, XXX. köt. 1–2. 99–104. [Ua.: 7. tétel, 375–386.]
211. Wyspiański-kiállítás Budapesten. = Nagyv, 8. 1228–1230. [Stanisław Wyspiański. Petőfi Múzeum.] [Ua.: 7. tétel, 542–546.]

1979

212. Anziehung der Psychologie – Gefahr der Psychologie. Fritz J. Raddatz: Heine. Ein deutsches Märchen. = ALitt, 3–4. 449–450. [Heinrich Heine.] [Ua. magyar nyelven: Nagyv, 1981. 4. 616–617.]
213. Bakcsi György: Blok világa. = SzI, 8. 179–180. [Alekszandr Alekszandrovics Blok.]
214. Emlékforgácsok Váci Mihályról. = ÚjFo, 5. 28–33.
215. A hetvenöt esztendő Keresztury Dezső köszöntése. = Nagyv, 9. 1401–1403. [Ua.: német nyelven: BpRundschau. 1979. 37. 10.]
216. Ideológia és irodalom a kiegyezés után. = Vság, 3. 1–11. [Ua.: 7. tétel, 11–36.; 13. tétel, 436–451.]
217. Keresztury Dezső: Így éltem. = Kr, 9. 27–28.
218. A meditáló magányossága. Péterfy Jenő, görög tanulmányai tükrében. = ÚjÍ, 5. 67–74. [Elhangzott az Ókortudományi Társaság 1979. évi tavaszi ülésén.] [Ua.: 7. tétel, 173–189.]
219. A műfajváltás és szemléletalakulás kérdéséhez, Kosztolányinál. Egy disszertációs vita alkalmával. = Valóság és varázslat. Tanulmányok századunk magyar prózairodalmáról Krúdy Gyula és Móricz Zsigmond születésének 100. évfordulójára. Szerk. Kabdebó Lóránt. Bp. PIM, NPI, 149–157. [Kosztolányi Dezső.]
220. Nagyváros, színház, színházkritika. Rákosi Jenő liberál-nacionalista köre. = MTud, 4. 264–271. [Ua.: 7. tétel, 70–84.]
221. Tanulmányok, 1977–79. Szerk. Mohai Lajos, Rugási Gyula. Bevezetőt

- írta N. G. B. Bp. Eötvös Kollégium, 2 db. 305, 226 p. (Eötvös-füzetek.)
Bevezetés 1–3.
222. Tóth Dezső: Élő hagyomány, élő irodalom. = MTud, 5. 402–404.
- 1980
223. Egy gazdag, szép, szolid könyvről. Walkó György: Az ismeretlen Goethe. = ÚjJ, 10. 101–102. [Johann Wolfgang Goethe.]
224. Egy neves könyv – negyedszázad múltán. = Kr, 2. 34. [Hugo Friedrich: Die Struktur der modernen Lyrik.]
225. Az emlékbeszédszerző Gyulai. = It, 2. 456–466. [Gyulai Pál.]
226. József Attila időszerűsége. = MH, ápr. 13. 9.
227. A kimondás törvénye. A kései József Attila világképe és poétikája. = ÚjJ, 8. 3–19. [Ua.: „A mindenséggel mérd magad!” Tanulmányok József Attiláról. Szerk. B. Csáky Edit. Bp. Akadémiai K., 1983. 55–77.; 9. tétel, 35–69.; 11. tétel, 314–341.; 13. tétel, 232–249.; francia nyelven: ALitt, 1980. 3–4. 245–267.]
228. Kinagyított térképrajz – komparatistikával. Lengyel Béla: Gorkij és Nietzsche. Két himnusz az emberről. = Nagyv, 8, 1258–1259. [Makszim Gorkij, Friedrich Nietzsche.]
229. Komlós Aladár, 1892–1980. = ItK, 3. 389–390. [Nekrológ.]
230. Költői szó, férfias próza. Karl Krolow: Das andere leben. = Nagyv, 5. 769–771.
231. „A lét dadog, csak a törvény a tiszta beszéd”. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem József Attila emlékezetére összehívott tanácskozásán elhangzott előadások anyaga. Szerk. Fenyő D. György, Fráter Zoltán, Gelmiczky György, Nagy András. Bp. ELTE, 355 p. N. G. B. megemlékezése: 333–336. [Az 1980. nov. 25–26. között rendezett tanácskozás anyaga.]
232. Megvilágosodás és korszakforduló. = ÚjJ, 2. 79–88. [Friedrich Nietzsche: Ecce homo. Komjáthy Jenő: A homályból.] [Ua.: 7. tétel, 290–315.; 10. tétel, 299–330.; német nyelven: ALitt, 1980. 1–2. 11–28.]
233. Nagy Péter hatvanéves. = Él, 41. 6.
234. A nagyváros fényei és árnyai. Összeáll. Hanák Péter. Közrem. Gergely András, N. G. B., Várnai Péter, Vörös Károly. = Hogyan éltek elődeink? Fejezetek a magyar művelődés történetéből. Szerk. Hanák Péter. Bp. Gondolat, 171–191. [A Magyar Rádióban 1976-ban elhangzott műsor alapján.]
235. A pszichologizmus ellen a pszichológia mellett. József Attila kritikái

- és elméleti gondolkodásának néhány vonása. = Vság, 12. 27–37. [Ua.: 9. tétel, 5–34.; 13. tétel, 250–263.]
236. Rész kutatások és szintétizáló törekvések kölcsönös szüksége. = Az irodalmi elbeszélés elméleti kérdései. Narratológiai tanulmányok. Szerk. Kanyó Zoltán. Szeged, JATE, 6–13. (Studia poetica, 1.) [A Szegeden 1978. szept. 14–16. között tartott irodalomelméleti konferencia előadásainak szövege.] [Ua.: 7. tétel, 387–395.]
237. A semmi sodra. = ÚjJ, 6. 5–17. [József Attila.] [Ua.: 9. tétel, 70–102.]
238. A szerkesztő s a kritikus Arany. = It, 1. 3–12. [Arany János.] [Ua.: 7. tétel, 59–69.; 13. tétel, 57–63.]
239. A termékeny nyugtalanság költője. 80 éve született Szabó Lőrinc. = Kr, 3. 17–18. [Ua.: Látóh, 1980. 6. 66–72.; 11. tétel, 425–431.]

1981

240. Babits Mihály beszélgetőfüzetei, I–II. = ItK, 1. 117–118. [Ua. német nyelven: BücherUng, 1980. 4. 15–18.]
241. Egy évfordulóról. Emlékezés és meditáció. = MH, szept. 12. 6. [Riedl Frigyes.]
242. Az élet profán liturgiája. Tömörkény Istvánról. = ÚjJ, 11. 102–112. [Ua.: 11. tétel, 161–180.]
243. „Az én falum” írója – „Az én falum” világa. = ÚjJ, 4. 97–106. [Gárdonyi Géza.] [Ua.: 11. tétel, 139–160.]
244. Értelmiség, műveltségintegráció, művelődéstörténet. = Vság, 4. 13–21. Hozzászólás: SALAT Levente: Műveltségintegráció és oktatás. = Korunk, 1982. 1. 77–79.
245. Az eszmélkedő, kései Mikszáth. Novellaművészetének korszakilletékességéről. = ÚjJ, 1. 84–96. [Mikszáth Kálmán.] [Ua.: 11. tétel, 101–128.; 13. tétel, 127–142.]
246. Az imitációs versalkotás egy példája. = ÚjJ, 12. 93–102. [József Attila: Az a szép, régi asszony.] [Ua.: 9. tétel, 229–254.; 10. tétel, 331–356.; 11. tétel, 360–381.; 13. tétel, 326–338.]
247. Király István hatvanéves. = Nagyv, 7. 1085–1087.
248. A klasszikus óda megújításának mesterpéldája. József Attila: A Dunánál. = ÚjJ, 2. 58–65. [Ua.: „A mindenséggel mérd magad!” Tanulmányok József Attiláról. Szerk. B. Csáky Edit. Bp. Akadémiai K., 1983. 163–175.; 9. tétel, 207–228.; 10. tétel, 357–378.; 11. tétel, 342–359.; 13. tétel, 315–325.]

249. A lektúr magyar mestere. Herczeg Ferencről. = ÚjJ, 9. 51–58. [Ua.: HERCZEG Ferenc: Történelmi regények. Pogányok. Az élet kapuja. A fogyó hold. A két sváb. A bev. tanulmányt N. G. B. írta. Bp. Szépirod. K., 1983. 5–22.; 11. tétel, 181–202.]
250. A magyar irodalom karakteréhez. = ÚjJ, 10. 74–81. [Ua.: 11. tétel, 500–516.]
251. A magyar kritika évszázadai. Szerk. Sötér István. Bp. Szépirod. K., 2–3/1–2. köt. Irányok. Romantika, népiesség, pozitívizmus. Írta, összeáll. Fenyő István, N. G. B., Sötér István. 620, 350 p.
252. Németh Lászlóról – az Utolsó széttekintés alkalmán. = Kr, 4. 11–13. [Ua.: 11. tétel, 453–467.]
253. Számvetés... 1980 – Tervek... 1981. = Ktáros, 1. 3–13. [4–5. p.: N. G. B. a Budapesti Egyetemi Könyvtár főigazgatója a könyvtár helyzetéről, terveiről.]
254. Szemközt egy legendával. Justh Zsigmond epikája. = ÚjJ, 6. 87–93. [Ua.: 11. tétel, 220–236.]
255. A válságba jutott kisember írója: Petelei. = It, 4. 966–975. [Petelei István.] [Ua.: 11. tétel, 129–138.]
256. Die wichtigsten literaturkritischen Strömungen in Ungarn in der Zeit des Positivismus. = ALitt, 1–2. 131–138.

1982

257. Az Apokalipszis közelében. Egy ősi műfaj mai rokona. Pilinszky: Apokrif. = Kort, 9. 1455–1465. [Pilinszky János.] [Ua.: 10. tétel, 394–419.; 11. tétel, 432–452.]
258. Egy gazdag táj gazdag költő fia. Személyesen is, tárgyiasan is Simon Istvánról. = Kort, 4. 634–640. [Ua.: Pályatársak Simon Istvánról. Vál. és szerk. Rádics József. Veszprém, M. Tcs., Eötvös M. Kvt., 1986. 283–294. (Horizont közművelődési kiskönyvtár, 13.); 11. tétel, 468–482.]
259. Egy vidékies „aetas aurea” múzeumának őre. Eötvös Károlyról, az íróról. = ÚjJ, 3. 77–85. [Ua.: 11. tétel, 203–219.]
260. Erkölcsi autonómia – művészi autonómia. A Puszták népe műfaji kérdéseiről. = ÚjJ, 11. 18–27. [Illyés Gyula nyolcvan éves.] [Ua.: 11. tétel, 394–412.; 13. tétel, 339–349.]
261. Föltárás és szintézis – szintézis és föltárás. = MTud, 8–9. 591–597.
262. A fragment fölénye. = MNyr, 3. 257–266. [Száz éve halt meg Arany János. A Magyar Nyelvtudományi Társaság ünnepi ülésén elhangzott előadás.] [Ua.: 10. tétel, 278–298.; 11. tétel, 52–68.; 13. tétel, 82–92.]

263. Kérdések a Buda halála körül. = ÚjJ, 8. 89–105. [Arany János.] [Ua.: 11. tétel, 7–39.]
264. Király György: Egy filológus kalandozásai. = Kr, 4. 32–33.
265. A költészet menedéke. Radnóti Miklós: Erőltetett menet. = ÚjJ, 4. 60–66. [Ua.: 10. tétel, 379–393.; 11. tétel, 382–393.; angol nyelven: ALitt, 1984. 3–4. 393–401.]
266. A művelődéstörténet időszerűségének, mibenlétének, oktatásának néhány kérdéséről. = Hel, 4. 486–508. [Művelődéstörténet és Kelet-Európa. Válogatás az 1981. decemberében Budapesten rendezett szovjet–magyar művelődéstörténeti konferencia előadásából.] [Ua.: Művelődéstörténet és Kelet-Európa. Bp. Akadémiai K., 1983. 486–508.; 11. tétel, 517–560.]
267. Rába György: Babits Mihály költészete, 1903–1920. = ItK, 3. 371–373.
268. A szigorú nemzeti költő. Száz évvel ezelőtt, 1882. október 22-én hunyt el Arany János. = Kr, 10. 13–14. [Ua.: Látóh, 1982. 12. 148–157.; 11. tétel, 69–78.]
269. A Vadrózsa-pör és Arany. = Kriza János és a kortársi eszmeáramlatok. Tudománytörténeti tanulmányok a 19. századi folklorisztikáról. Szerk. Kriza Ildikó. Bp. Akadémiai K., 69–78. [Arany János. A „Kriza János és a kortársi eszmeáramlatok” című tudománytörténeti ülésszak Bp. 1975. V. 12–14. anyaga.] [Ua.: 11. tétel, 40–51.]
- 1983
270. Babits, a szabadító. = Kr, 11. 6–7. [Babits Mihály.] [Ua.: Látóh, 1984. 4. 161–169.; 11. tétel, 282–291.; 12. tétel, 168–177.]
271. Illyés Gyula emlékezete. = Nagyv, 7. 1072–1074.
272. Köpeczi Béla: Műveltség és minőség. = Ktáros, 10. 619–620.
273. A magatartás kiküzdésének drámai versei. Egy műfajváltozat adaptációja, megteremtése Illyésnél. = ÚjJ, 7. 6–11. [Illyés Gyula.] [Ua.: 11. tétel, 413–424.]
274. Mint különös hírmondó. Szerep, vállalás, identifikáció. = Mint különös hírmondó. Tanulmányok, dokumentumok Babits Mihály születésének 100. évfordulójára. Szerk. Kelevéz Ágnes. Bp. PIM, NPI. 407–417. [Ua.: Babits Mihály: Mint különös hírmondó. Szerep, vállalás, identifikáció. = Kort, 1983. 10. 1629–1636.; 11. tétel, 265–281.; 12. tétel, 102–122.; 13. tétel, 172–182.]
275. Nemcsak előfutár... Komjáthy Jenő évfordulójára. = MNemz, febr. 3. 5.
276. Oltványi Ambrus, 1932–1983. = ItK, 6. 723–724. [Nekrológ.]
277. Sótér István hetvenéves. = Nagyv, 6. 927–928.

278. A személyiség mint értékcél a századvég magyar lírájában. = Klaniczay Tibor hatvanadik születésnapjára. Bp. Akadémiai K., 267–275. [Komjáthy Jenő.] [Ua.: ItK, 1983. 1–3. 267–275.; 11. tétel, 79–100.; 13. tétel, 143–155.]
279. A tudatos életmű-alkotás jegyében. A hetvenesztendős Sötér Istvánról, a tudósról. = ItK, 4. 311–317. [Ua.: 11. tétel, 483–499.]
280. Véleményem szerint. = Ktáros, 9. 1. [A televízióban sugárzott sorozatról, amely a régi magyar könyvtárakat mutatta be Keresztury Dezső kalauzolásával; az új sorozatot az állami tulajdonban levő nagy könyvtárakról N. G. B. vezette, szerkesztette.]
281. Világkép és irodalomfelfogás Az európai irodalom történetében. = Mint különös hírmondó. Tanulmányok, dokumentumok Babits Mihály születésének 100. évfordulójára. Szerk. Kelevéz Ágnes. Bp. PIM, NPI. 21–35. [Akadémiai székfoglaló. Elhangzott 1983. május 23-án.] [Ua.: Világkép és irodalomfelfogás Babits irodalomtörténetében. = ÚjJ, 1983. 11. 15–27.; 11. tétel, 237–264.; 12. tétel, 3–31.; 13. tétel, 156–171.; angol nyelven: ALitt, 1983. 3–4. 217–235.]

1984

282. Az elgondolhatatlan álorcái. Szerep és magatartás a kései Kosztolányinál. = ÚjJ, 5. 86–97. [Kosztolányi Dezső: Számadás.] [Ua.: 11. tétel, 292–313.; 13. tétel, 208–221.]
283. Eötvös és Kemény a polgárosodásról. = MH, jún. 7. 8. [Eötvös József, Kemény Zsigmond.]
284. Értelmiség és redukált polgárosodás a XIX. század második felében. = Vság, 7. 1–12. [Ua.: Látóh, 1984. 10. 95–119.; német nyelven: = ALitt, 1987. 1–2. 185–207.]
285. Keresztury Dezső nyolcvanéves. = ItK, 5–6. 759–760.
286. Mozgó stabilitás vagy múltba meredt statikusság. Nemzeti identitás vagy nemzetkarakterológia. = ÚjJ, 12. 35–45.
287. Művelődésünk mindenese. Keresztury Dezső nyolcvanéves. = MNemz, szept. 6. 6.
288. Nagy Miklós hatvanéves. = ItK, 1. 128.
289. Néhány sor Karl Krolowról. = KROLOW, Karl: Az életrajz folytatása. Elbeszélés. Ford. Rácz Péter. Az utószót N. G. B. írta. Bp. Európa, 135–140. (Modern könyvtár, P. 482.)
290. Az önhitt ismeret ellenében. Az Esti Kornél szemléleti és műfaji problémái. = ÚjJ, 10. 81–88. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: A rejtőző Kosztolányi.

- Esszék, tanulmányok. Szerk. Mész Lászlóné. Bp. Tankvk. 1987. 117–128.]
291. Tragikus hittevés a költészet mellett. Hangnem és magatartás Radnóti költészetében. = Pokolból született csillag. Radnóti Miklós, 1909–1944. Bp. Lapk. Váll., 48–53. [Ua.: ÚjÍ, 1984. 11. 48–53.]
292. Az „úri középosztály” egy történetének dokumentuma. Herczeg Ferenc emlékezései. = ÚjÍ, 8. 58–72. [Ua.: Herczeg Ferenc emlékezései. A Várhegy. A gótikus ház. A bev. írta és a szöveget gond. N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1985. 7–32.; Rövidített változat: Herczeg Ferencről. = MH, 1984. júl. 14. 9.]
293. Weöres Sándor: Posta messziről. = Kr, 12. 25–26.

1985

294. A budapesti Tudományegyetem 350. évfordulójára. = Medvetánc, 2–3. 5–15. [Elhangzott az Eötvös Loránd Tudományegyetem 350. évfordulóján.] [Rövidített változat: A haza jólétére. A 350 éve alapított egyetem. = Budapest, 1985. 10. 23–26.]
295. Az egyetemesség igénye. = Filmkult, 2. 2–5. [A magyar történelmi filmekről.]
296. Az együttműködés óhaja és lehetősége. Nemes Nagy Ágnes Babits-könyve: A hegyi költő. = Kr, 10. 39–40. [Babits Mihály.]
297. Az Erosz teljességének vágya. Tisztázó vallomás Babits Timár Virgilia c. regényében. = Je, 10. 874–879. [Babits Mihály.] [Ua.: 12. tétel, 32–46.]
298. Herczeg Ferenc és Tisza István. = História, 3. 23–25.
299. A józan értelem költője. = Kr, 9. 11. [Vas István: A teremtett világ.]
300. A kiegyezés korabeli polgárosodás és a liberális sajtó kétarcúsága. = MTud, 1. 15–25.
301. A látszat-lét világa – s a kitörés kísérlete. Babits: Halálfiái. = ÚjÍ, 6. 60–69. [Babits Mihály.] [Ua.: 12. tétel, 47–73.]
302. A magyar századvég irodalmának általános előzményei. = Vság, 3. 50–67.
303. A nyelv újítója – a művelődés újítója. = MNyr, 4. 385–391. [Kazinczy Ferenc.]
304. Önálló ítéletre és cselekvésre nevelő iskolát. = Budapest, 9. 12–13.
305. A prózai, illetve a verses megformálás arányviszonyáról a magyar irodalomban. = A magyar vers. Az I. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásai, 1981. augusztus 10–14. Szerk. Béládi Miklós, Janko

- vics József, Nyerges Judit. Bp. Nemzetközi Magyar Filológiai Társ. 157–165.
306. Szerep és szembenézés. Kosztolányi Dezső emlékezete. = Vig, 6. 471–474. [Ua.: Látóh, 1986. 1. 201–207.]
307. Szerep, játék, föltételeesség. Kosztolányi fölfogásának néhány eleme. = Kosztolányi-ünnep. Születésének századik évfordulójára. Bp. Lapk. Váll., 18–25. [Kosztolányi Dezső.] [Ua.: ÚjJ, 1985. 11. 18–25.; A rejtőző Kosztolányi. Esszék, tanulmányok. Szerk. Mész Lászlóné. Bp. Tankvk., 1987. 16–27.; 13. tétel, 222–231.]
- 1986
308. A csöndes tűnődés költője. = Vérző Kaszás Csillag. Száz éve született Tóth Árpád. Bp. Lapk. Váll., 103–109. [Ua.: ÚjJ, 1986. 11. 103–109.]
309. Egy rég esedékes kiállítás. Lélek és forma; Magyar művészet, 1896–1914. = Művészet, 11–12. 12–18. [Nemzeti Galéria.]
310. Eszmetörténeti kérdések, három vita tükrében. = Szülőföld és nagyvilág. Szerk. Soós Kálmán. Bp. Országos Béketanács, 68–76. (Békemozgalmi kiskönyvtár, 5.) [Az Országos Béketanács Tudományos és Kulturális Bizottsága által 1985. októberében Budapesten rendezett tudományos konferencia előadásai. Nyelvőr-vita.; A századvégi tragikum-vita.; A Kisebbségben-vita. Az európai irodalom története bevezetőjéről.]
311. Két testvértudomány változó viszonya. = It, 3. 567–582.
312. Mindenütt csak kék az ég. Az egyetemesség és viszonylagosság költői élménye a fiatal Babitsnál. = ÚjJ, 1. 92–105. [Babits Mihály.] [Ua.: 12. tétel, 74–101.]
313. A mindig újra megszeretett költő. Tóth Árpád jubileumára. = Je, 4. 362–368. [Ua.: Látóh, 1987. 1. 184–187.]
314. A tárgyszerűség birtokbavétele. Csorba Győző hetvenedik évére. = Je, 11. 967–970.
- 1987
315. Bori Imre: A magyar irodalom modern irányai I. = Kr, 4. 30–31.
316. Fölzárkózásban menedéket... Dsida Jenő évfordulójára. = Kr, 5. 10–11.
317. A jövő biztonságvágyának eufóriája. Egy korai nagy Kassák-vers: az Örömhöz. = Emlékszám Kassák Lajos századik születésnapjára. Tanulmányok, versek. Bp. Lapk. Váll., 69–75. [Ua.: ÚjJ, 1987. 5. 69–75.; Kassák. Esszék, tanulmányok. Szerk. Szávai János. Bp. Tankvk., 1990. 88–98.]

318. Kassák klasszicizálódása. Költészet a meditáció s a kontempláció jegyében. = Je, 7–8. 671–676. [Kassák Lajos.] [Ua.: Kassák. Esszék, tanulmányok. Szerk. Szávai János. Bp. Tankvk., 1990. 99–107.]
319. Keresztury Dezső: „Csak hangköre más.” Arany János 1857–1882. = Kvilág, 10. 12.
320. Közös korszak, kétféle variációval. A magyar és az osztrák impresszionizmus és szimbolizmus előzményének és jellegének néhány vonása. = Je, 1. 43–49.
321. A Nagy Enciklopédia gondolatvilága. A liberális polgár mély humanitása. = ÚjJ, 10. 8–14. [Karinthy Frigyes.] [Ua.: Látóh, 1988. 8. 218–221.]
322. Sőtér István: Világos után. = Kr, 7. 37–38.
323. A történeti esszé erényei. Gondolatok Berend T. Iván Válságos évtizedek című könyvéről. = Nszab, nov. 21. 13.

1987–1988

324. Barta János, 1901–1988. = ItK, 5–6. 762–763. [Nekrológ.]
325. A pálya végén. Barta János tanulmánykötete. = It, 4. 731–735.

1988

326. Ábránd, csalódás, sztoicizmus. Egy kétarcú regény két stílus határán. = ÚjJ, 10. 82–90. [Asbóth János: Álmodó.] [Ua.: ASBÓTH János: Álmodó. Regény. A szöveget gond. Bundula István, Kovács Zoltán. A bev. tanulmányt N. G. B. írta. Bp. Szépirod. K., 1990. 5–25.]
327. Az abszolutizmus korának néhány főbb jellemzője. = Forradalom után, kiegyezés előtt. A magyar polgárosodás az abszolutizmus korában. Szerk. és a bev. tanulmányt írta N. G. B. Gondolat, 7–39.
328. Búcsú Barta Jánostól. = Nszab, ápr. 27. 7.
329. Csoóri Sándor: Készülődés a számadásra. II. Egy műfajról, egy modorról egy könyv indíttatására – s nem ürügyén. = Kr, 1. 32–33.
330. Csorba Győző: A szavak bolyhai. = Nszab, dec. 24. 21.
331. A demokrácia hagyománya. A Galilei-kör évfordulójára. = Nszab, nov. 19. 13. Hozzászólás: KRISTÓ NAGY István: Vita a demokrácia hagyományairól. = Nszab, 1988. dec. 10. 15. N. G. B. válaszával.
332. A dialektikus etika pluralitásának és individualitásának védelmezője. Egy jelentős etikaelméleti kísérlet: Révay József: Az erkölcs dialektikája. = Révay József: Az erkölcs dialektikája. Pécs, Baranya M. Kvt., 179–191. (Pannónia könyvek.) Reprint kiadás. [Ua.: A személyes etika védelmezője. Egy jelentős etikaelméleti kísérlet: Révay József: Az erkölcs dialektikája. = Újhold-évkönyv. Bp. Magvető K., 1988. 2. 394–406.]

333. Az esszéművészet komoly szavú mestere. = Vig, 4. 272–275. [Rónay György.]
334. Európai műveltség – nemzeti műveltség. Nemzeti variáció vagy nemzeti partikularizmus? = MTud, 6. 426–437. [Részlet: Nszab, 1988. máj. 14. 13.]
335. A gondolkodás sokrétősége, az alkotás gazdagsága. A Nyugat nyolcvanadik évfordulójára. = MNemz, jan. 9. 11.
336. A lélek kalandjainak türelmessége. = Nszab, júl. 16. 13. [Füst Milán.] [Ua.: Látóh, 1989. 2. 191–195.]
337. Mindennapi szomorúságaink művésze. Mándy Iván 70. születésnapjára. = Kr, 12. 2.
338. Modern? Praemodern? Postmodern? Az irányzati elnevezések néhány nehézségéről. = ÚjÍ, 5. 108–113.
339. Történelemfilozófia és műfajelmélet. Poszler György: Filozófia és műfajelmélet. Költői műfajok Hegel és Lukács esztétikájában. = Nagyv, 11. 1726–1729. [Georg Wilhelm Friedrich Hegel, Lukács György.]
340. Vajda János válogatott művei. A vál., a szöveggond., a jegyz., az utószó N. G. B. munkája. Bp. Szépirod. K., 1167 p. (Magyar remekírók.) Utószó: 1149–1152.

1989

341. Birkanyak medáliákkal. Állatfarm: a nagy mese a nagy meséről. = Nszab, nov. 4. 19. [George Orwell.]
342. Egyoldalú arcképvázlat – egyoldalú emlékekből, a megértés vágyával. = ÚjÍ, 2. 102–109. [Pándi Pál.] [Ua.: Rejtőző legendárium. Fejezetek egy kultúrpolitikus sorstörténetéből. Az interjúkat kész. és a kötetet szerk. Csáki Judit, Kovács Dezső. Bp. Szépirod. K., Szemtanú, 1990. 389–399.]
343. Az elméleties gyakorlat – a gyakorlatias elmélet embere. Kemény Zsigmond művelődéseszménye. = ÚjÍ, 10. 79–85.
344. Eötvös József személyisége legbensőbb levelezése tükrében. = Je, 10. 980–984. [Eötvös József levelei fiához, Eötvös Lorándhoz c. könyv.]
345. Az európai irodalom képeskönyve. A kezdetektől Shakespeare-ig. Kulcsár Péter összeállításában és N. G. B. tanulmányaival. Bp. Helikon, 313 p.
346. Az európai örökség őrzője. = Nszab, máj. 6. 19. [Márai Sándor.]
347. Kádár János, 1912–1989. = Kr, 9. 26.
348. Kétarcú örökség. = Nszab, jan. 28. 13. [Az 1945 utáni magyar iro-

- dalomról és irodalompolitikáról.] Hozzászólások: Vélemények a Két-arcú örökségről. Két olvasói hozzászólás. = Nszab, 1989. febr. 11. 15.
349. NIETZSCHE, Friedrich: Friedrich Nietzsche versei. Vál. Hajnal Gábor. Ford. Csorba Győző et al. Az utószót N. G. B. írta. Bp. Európa, 159 p. (Lyra mundi.) Utószó. 127–146. [Ua.: Nietzsche versei – immár magyarul is. = Je, 1989. 4. 375–382.]
350. Politika s közéleti-művelődési háttér. Egy útleírás 1950-ból. = ÚjJ, 4. 112–118. [Veres Péter: Ukrajna földjén.]
351. REVICZKY Gyula: Versek és műfordítások. Sajtó alá rend. és az utószót írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 519 p. Utószó: 491–494.
352. Szimbólum és szimbolizmus. Áttörés a „modernitás” törekvéseibe a hazai irodalomban. = Újhold-évkönyv. Bp. Magvető K., 2. 251–269.
353. Ünnepe: igazi ünnep. = Nszab, dec. 23. 26. [A különböző felfogású emberek szabad vallásgyakorlatáról.]
354. A változó történelem bátorsága. = Nszab, márc. 4. 21. [A történész szerepéről, feladatairól.]

1990

355. „Beméne azért, hogy vélők maradjon.” Találkozásaink a Szentírással. = Vig, 4. 286–288.
356. Egy használható esztétika. Sík Sándor emlékezete. = Vig, 1. 34–38.
357. Az egyén kiművelt ízlése a „cenzor.” = Nszab, jún. 2. 13.
358. Az emlékezés bölcs gyönyörűsége. Dönhoff grófnő kötete. = Kr, 2. 14–15. [Marion Dönhoff: Gyermekkor Kelet-Poroszországban.]
359. Az értelmi ember felelőssége. = Liget, 4. 37–42. [Ua.: A kor lelke. Szerk. Levendel Júlia, Horgas Béla, Bohus Magda. Bp. „Egészség” Alkoholmentes Rehabilitációs Egyes., 1991. 164–169. (Liget könyvek.)]
360. A Gyermek üzenete. = Nszab, dec. 23. 17. [A felebaráti szeretetről karácsony kapcsán.]
361. Heidegger korai főműve, magyarul. = Holmi, 8. 958–963. [Martin Heidegger: Lét és idő.]
362. Józan kölcsönösséget. = Nszab, márc. 15. 13. [Kelet-közép-európai népek egymás mellett éléséről.]
363. Kölcsey két évszázada. Az értelmi s erkölcsi ember példája. = Nszab, aug. 4. 27. [Kölcsey Ferenc.]
364. Ludwig Tieck, a kezdeményező. = Vig, 7. 519–520.
365. „A mag kikél”. Előadások Kölcsey Ferencről. Szerk. Taxner-Tóth Ernő. Bp. PIM, Fehérgyarmat, Kölcsey Társaság, 161 p. N. G. B.: Zárszó. 159–161. [Elhangzott az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi, Történel-

- mi és Filozófiai Osztályainak a Kölcsey Társaság közreműködésével Debrecenben Kölcsey Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülésen.]
366. A magát formáló ember, a történelmet alakító személyiség. = „A mag kikél.” Előadások Kölcsey Ferencről. Szerk. Taxner-Tóth Ernő. Bp. PIM, Fehérgyarmat, Kölcsey Társaság, 11–18. [Ua.: Az önmagát alakító, a társadalmat formáló ember. = Kr, 11. 3–5.]
367. „Mi a magyar?” – ma! Európaiságunk kérdése. = Közn, 24. 3–5.
368. A mozgalmiságtól az egyháziasságig. = TársSz, 2. 17–23.
369. Radnóti Miklós naplója. = Holmi, 1. 84–87. [Sajtó alá rend. Radnóti Miklósné. A szöveget gond. Melczer Tibor, Székely Sz. Magdolna.]
370. Reálpolitikus és utópista egy személyben. Kállay Bertalan elméleti írásai. = Kr, 3. 20–23.
371. Szociográfia és vallomás: társadalomkritika és személyiségvédelem. Márai, Kassák, Illyés. = 2000, 2. 56–61. [Márai Sándor, Kassák Lajos, Illyés Gyula.]
372. A vádolt s a vágyott Európa. = Nszab, aug. 25. 19. [Márai Sándor.]
373. Valahogy így volt. = 2000, 6. 41–51. [Esszé.]
374. Verbalizmus helyett inkább provokálni. Néhány szó a művelődés-történet bevezetése érdekében. = Kr, 9. 3–4.
- 1991
375. Ami nélkülözhetetlen – a könyv. = Nszab, jún. 1. 25. [A könyvkiadásról, az iskoláról és a kritikáról.]
376. Babits, a másik, a másképpen megújító. = Iris, 2. 3–9. [Babits Mihály.]
377. Egy magyar regény a németekről – egy német a magyarokról. = Kr, 12. 30–31. [Jókai Mór: Az új földesúr; Theodor Fontane: Graf Petőfy. Németül, német hallgatóság előtt hangzott el. Az itteni szövegből Jókai részletes bemutatása hiányzik.]
378. Egy mai polihisztor. = Nszab, máj. 18. 25. [Hegedüs Géza.]
379. Einige charakteristische Merkmale des österreichischen und ungarischen Impressionismus und Symbolismus. = A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében. A II. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson, Bécs, 1986. szeptember 1–5., elhangzott előadások. 2. Kapcsolatok és kölcsönhatások a 19–20. század fordulóján. Szerk. Jankovics József, Kósa László, Nyerges Judit, Wolfram Seidler. Bp., Wien, Nemzetközi Magyar Filológiai Társ., 1064–1070.
380. Die erste Schule der ungarischen Literaturgeschichte und ihre Beziehungen zur deutschen Literaturgeschichte. = „Kakanien“.

- Aufsätze zur österreichischen und ungarischen Literatur, Kunst und Kultur um die Jahrhundertwende. Hrsg. Eugen Thurnher, Walter Weiss, János Szabó, Attila Tamás. Bp. Akadémiai K., Wien, Verl. der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 165–176. (Schriftenreihe der Österreichisch–Ungarischen Gemischten Kommission für Literaturwissenschaft, 2.)
381. Az eszméltető ünnep. = Nszab, ápr. 2. 17. [A húsvéti ünnepről.]
382. Három Széchenyi-arképe a 20. század első feléből. = MTud, 8. 964–972. [Széchenyi István. Herczeg Ferenc: A híd; Surányi Miklós: Egyedül vagyunk; Németh László: Széchenyi.]
383. A Holocaustról – de ne általánosságban. = Je, 4. 359–364. [Az 1990. aug. 26–31. között A Holocaust témája a művészetekben címmel Pécssett megrendezett nemzetközi tudományos konferencia zárszava.]
384. Irodalom és politika. = Nszab, szept. 14. 25.
385. Az Irodalomtörténeti Közlemények száz éve. = ItK, 5–6. 579–587.
386. Jókai jó hivatalnokai. = Kr, 4. 15–16. [Jókai Mór.]
387. Liberalizmus. Egy fogalom határai. Ágh Attila, Ludassy Mária, N. G. B. és Tamás Gáspár Miklós kerekasztal-beszélgetése. = Vil, 5. 333–342. [Elhangzott 1990. nov. 11-én a Magyar Rádió Agóra c. műsorában. Műsorvezető: Rékai Gábor.] [Ua.: Látóh, 1991. 8–9. 313–332.]
388. A magyar liberalizmus eszmétörténete. = Századvég, 1. 108–122.
389. Országunk istápjá. = Nszab, aug. 18. 18. [I. István király.]
390. A regényíró drámai remeklése. Kassai polgárok. = IrodSzle, 4. 368–375. [Márai Sándor: A kassai polgárok.]
391. Széchenyi – a nagy változások értő embere. = Kr, 8. 2. [Széchenyi István.]
392. Szorongó bizakodás. Újra megjelent Babits irodalomtörténete. = Nszab, dec. 24. 26. [Babits Mihály: Az európai irodalom története.]
- 1992
393. II. József a színpadon. = Rubicon, 8–9. 38–40.
394. Az Arany-kép főbb állomásai máig. = Iris, 1. 8–12. [Arany János.]
395. Búcsú egy életformától. = TársSz, 1. 29–34. [Márai Sándor.]
396. Egy független köziró: Esterházy Péter. = MNapló, 2. 8–9.
397. Egy nehéz életút – lírában. Tóth Bálint: Krisztinavárosi körmenet. = MNapló, 7. 37.
398. Érzékeny erkölcs és biztos ízlés. Szabó Zoltán: Hazugság nélkül. = Nszab, jún. 6. 29. Hozzászólás: Kenedi János: Fekete farkok. = Nszab, 1992. jún. 9. 19.

399. És a bölcsek? = Nszab, dec. 24. 31. [A karácsony ünnepéről.]
400. Kéry László, 1920–1992. = MTud, 5. 616–617.
401. A két háború közti magyar lektúr példája. Zilahy Lajos munkássága a második világháborúig. = Vság, 2. 65–72.
402. Klaniczay Tibor, 1923–1992. = Iris, 2–3. 61–63. [Nekrológ.] [Ua.: ItK, 1992. 5–6. 718–720.; MNapló, 1992. 12. 5–6.; MTud, 1992. 8. 1008–1009.]
403. A konzervatív Akadémia. = Mtud, 8. 919–927.
404. A külső élet krónikása. Herczeg Ferenc önéletírásáról. = Vság, 5. 84–93.
405. Lányi András: A kettészakított üstökös. = Holmi, 10. 1482–1486.
406. The might-have-beens of history. = The New Hungarian Quarterly, 147–150. [Fejtő Ferenc: Requiem pour un empire défunt. Rekviem egy hajdanvolt birodalomért.]
407. A műfaj álarcá mögé rejtett személyesség. = Lit, 3. 269–273. [Márai Sándor: Csutora.]
408. A szavak fukarságának, a versek fösვნénységének ereje. Csokits János: Találkozás egy égitesten. = MNapló, 13. 34–35.
409. Történelem és erkölcs. = Beszélő, 30. 26–27. [Johan Huizinga: A holnap árnyékában.]
410. Varga József: Bűnös nemzet vagy kényszerű csatlós? = Vság, 4. 112–113.
411. Zsirai Miklós-émlékkönyv születésének 100. évfordulója alkalmából. Szerk. Hajdú Péter. Bp. ELTE, MTA, 183 p. (Urálisztkai tanulmányok, 5.) N. G. B. Megnyitó. 11–13. [Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, az ELTE Finnugor tanszéke és a Magyar Nyelvtudományi Társaság 1992. okt. 9-én tartott emlékülése.]
- 1993
412. Az 1992. október 15–16-i nyelvművelő konferencia megnyitása. N. G. B. akadémikus, osztályelnök megnyitó beszéde. = MNyr, 4. 396–399.
413. Az Arany-glosszák külső és belső filológiája, 1963; Arany 1860-tól 1882-ig keletkezett prózai írásai teljességének kérdése, 1968 = ARANY János: „Tisztelt Írótlárs!” Kötetben még nem szereplő kritikai írások, glosszák. Kovács Sándor Iván irányításával és jegyzeteivel kiad. az ELTE Arany-szeminárium. Bp. Magyar Irodalomtörténeti Társaság, 145–151., 151–155. („Csak tiszta forrásból.” A Magyar Irodalomtörténeti Társaság „Szövegkiadások”-sorozata, 2.)
414. ARANY János: „Tisztelt Írótlárs!” Kötetben még nem szereplő kritikai

- íráások, glosszák. Az előszót írta N. G. B. Kovács Sándor Iván irányításával és jegyzeteivel kiad. az ELTE Arany-szemináriuma. Bp. Magyar Irodalomtörténeti Társaság, 157 p. („Csak tiszta forrásból.” A Magyar Irodalomtörténeti Társaság „Szövegkiadások”-sorozata, 2.) Előszó. 5–6.
415. Benyomások, jegyzetek egy izraeli utazásról. = *Vság*, 5. 95–101.
416. Csak vallási reneszánsz? Kierkegaard irodalmi kisugárzásához. = *Kr*, 5. 31–32. [Søren Kierkegaard. Elhangzott a novemberben tartott budapesti Kierkegaard-konferencián.]
417. Emlékirás és történeti önismeret. = *Alf*, 2. 9–16.
418. Költői számadások. 1. „...bírnak mi is, ha ők kibírják...” 2. Kosztolányi: Szeptemberi áhitat. = *It*, 1–2. 3–17.; 3. 441–450. [Kosztolányi Dezső.]
419. A Nyugat utolsó évei. = *Iris*, 3. 5–10.
420. Visszatérés a filozófiához. Határ Győző: Özön közöny. = *Kort*, 11. 100–102.

1994

421. Dávidházi Péter: Hunyt mesterünk. Arany János kritikusi öröksége. = *ItK*, 1. 138–142.
422. Egy igaz ember – egy igaz polgár. Arany László születésének 150. évfordulójára. = *Nszab*, márc. 26. 25.
423. Egy tudós példakép. A száz éve született Bárczi Géza emlékére. = *MNy*, 2. 129–131. [Ua.: Bárczi Géza, a tudós példakép. = *Nszab*, 1994. jan. 8. 12.]
424. A fölkészülés folyóirata: a Magyar Csillag. A szerkesztő Illyés. = *Kort*, 5. 5–13. [Illyés Gyula.]
425. In memoriam Benda Kálmán. = *Beszélő*, 12. 13.
426. Az irodalomtudomány néhány hazai kérdéséről. = *MTud*, 1. 1–7.
427. Művelődéstörténet. = *Művelődéstörténet. Válogatott szövegek.* Szerk. B. Gelencsér Katalin. Salgótarján, Magyar Művelődési Intézet, Mikszáth K. 25–28. (Kultúra, tudás, társadalom.)
428. Nagysággal gyengeség – gyengeséggel nagyság. Kossuth és az írók. = *MTud*, 9. 1045–1052. [Kossuth Lajos.]
429. Stípluralizmus a századforduló magyar és osztrák irodalmában. = *It*, 4. 761–774.
430. A szeretet és tisztelet fénykörében. = *It*, 3. 311–316. [Keresztury Dezső kilencvenedik éve.] [Ua.: Szerk. Kovács Sándor Iván. 2. kiad. Zalaegerszeg, 1994.]

III. SZERKESZTŐI, ÖSSZEÁLLÍTÓI MUNKÁK

431. Új magyar múzeum. Irodalmi dokumentumok gyűjteménye. 1. köt. 1957. A sorozat szerkesztőbizottságának tagja.
432. ARANY László válogatott művei. Sajtó alá rend., bev. és a jegyz. írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1960. 548 p. (Magyar klasszikusok.)
433. Magyar irodalmi szöveggyűjtemény. Szerk. Bóka László. Egyetemi segédkönyv. Bp. Tankvk. 3. köt. 2. r. Szöveggyűjtemény a XIX. század második felének irodalmából. Szerk. Bóka László, Nagy Miklós, N. G. B. 1961. 1078 p.
434. Péterfy Jenő válogatott művei. Vál., sajtó alá rend., bev. írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1962. 672 p. (Magyar klasszikusok.)
435. Irodalomtörténeti Közlemények. A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság folyóirata. 1969-től az alcím: A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének folyóirata. Társzerkesztő: 1965–1980.
436. Arany János összes művei. Szerk. Keresztury Dezső. 11–12. köt. Prózai művek, 2–3. Sajtó alá rend. N. G. B. Bp. Akadémiai K., 1968., 1963. 2 db. 939, 651 p.
437. Irodalomtörténeti szöveggyűjtemény a 19. század második felének magyar irodalmához. 1–2. r. összeáll. N. G. B. Bp. Tankvk., 1966. 2 db. 259, 356 p. [Eötvös Loránd Tudományegyetem. Bölcsészettudományi Kar.] [2. utánn. 1976.]
438. REVICZKY Gyula művei. Sajtó alá rend. N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1969. (Magyar parnasszus.) 1. Versek és műfordítások. 549 p. 2. Vegyes költői és prózai művek. 511 p.
439. Tolnai Gábor hatvanadik születésnapjára. Tanulmányok. Szerk. N. G. B., Szauder József. Bp. Akadémiai K., 1971. 545–759. p. 2 t.
440. Az el nem ért bizonyosság. Elemzések Arany lírájának első szakaszából. Szerk., bev. N. G. B. Bp. Akadémiai K., 1972. 371 p. [Arany János.]
 Ism.*: ANTAL Gábor = MNemz, 1973. ápr. 22. 12.
 GYERGYAI Albert = It, 1974. 3. 704–713.
 IMRE László = ItK, 1974. 2. 256–260.
 LAKATOS István = It, 1974. 3. 714–723.
 PÓR Péter = Lit, 1974. 2. 23–25.

* Az N. G. B. által szerkesztett könyvek kritikáit nem vettük föl. Ez esetben mégis kivételt tettünk, amit a sok, olykor indulatos bírálat megjelenése, valamint a tanulmánykötet szerkesztőjének ezekre való reagálása indokolt.

- SÓTÉR István = Lit, 1974. 2. 14–22.
 VARSÁNYI Klára = Ktáros, 1973. 9. 562–563.
 N. G. B.: Megközelítés és méltányosság. Néhány észrevétel Gyergyai Albert bírálatára. = It, 1974. 3. 724–729.
441. Katona József és Madách Imre válogatott művei. Katona József műveit vál. és gond., a jegyz. írta Solt Andor. Madách Imre műveit vál. és gond., a jegyz. írta, utószó N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1974. 1196 p. (Magyar remekírók.)
442. A magyar sajtó története. Főszerk. Szabolcsi Miklós. Bp. Akadémiai K., 2/1. 1848–1867. Szerk. Kosáry Domokos, N. G. B. 1985. 676 p., 48 t. 2/2. 1867–1892. Szerk. Kosáry Domokos, N. G. B. 1985. 551 p., 16 t.
443. Forradalom után, kiegyezés előtt. A magyar polgárosodás az abszolutizmus korában. Szerk. és a bev. tanulmányt írta N. G. B. Bp. Gondolat, 1988. 637 p., 16 t.
444. Vajda János válogatott művei. A vál., a szöveggond., a jegyz., az utószó N. G. B. munkája. Bp. Szépirod. K., 1988. 1167 p. (Magyar remekírók.)
445. REVICZKY Gyula: Versek és műfordítások. Sajtó alá rend. és az utószót írta N. G. B. Bp. Szépirod. K., 1989. 519 p.
446. Irodalomtörténet. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság folyóirata. 1993-tól az alcím: A Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a tudományegyetemek irodalomtörténeti intézeteinek folyóirata. Szerkesztőbizottsági tag: 1992–

IV. ÍRÁSOK NÉMETH G. BÉLÁRÓL, INTERJÚK

447. ANTAL Gábor: „Türelmetlen és késlekedő félszázad”. Beszélgetés az irodalom történetéről és a történelem irodalmáról. = MNemz, 1971. szept. 14. 4.
448. HERNÁDI Miklós: Kritikusok műhelyében. N. G. B.-ről. Kibővített irodalomszemlélet. = Él, 1975. 10. 7.
449. ERDEI-GRÜNWARD Mihály: Aranytól Joyce-ig és tovább... Beszélgetés N. G. B.-vel az olvasásról, a könyv megszeretetéséről, a közművelődésről. = ÚjT, 1977. 35. 20–21.
450. József Attila-díj, 1977. = Él, 1977. 14. 8.; MH, 1977. ápr. 1. 4.; MNemz, 1977. ápr. 1. 4.; Nszab, 1977. ápr. 1. 1.,5.; Nszava, 1977. ápr. 1. 5.
451. Irodalomtudásaink fóruma 14. N. G. B.-vel beszélget Szegedy-Maszák Mihály. = Je, 1978. 5. 458–464. [Elhangzott a Magyar Rádióban 1978. febr. 15-én.] [Ua.: 7. tétel, 340–352.]

452. „...ki szelídségre, s alázatra int.” N. G. B. és Liptay Katalin beszélgetése Sík Sándorról. = Vig, 1979. 3. 195–197.
453. JÓZSA [György Gábor]: A művelődéstörténet és oktatása. Beszélgetés N. G. B.-val. = MNemz, 1980. dec. 19. 8.
454. Egy nagy ígéret a népszerűség csalfényében. Beszélgetés Herczeg Ferencről. = ÚjT, 1980. 41. 30–31. [Résztevők: N. G. B., Nemeskürty István, elhangzott a Kossuth Rádióban Liptay Katalin szerkesztésében.]
455. A Corvinák nyomában. Ismét az Egyetemi Könyvtárban. [Riporter]: V. Bálint Éva. = MH, 1981. jan. 30. 6.
456. NÁDOR Tamás: Ex libris. N. G. B. = ÚjJ, 1981. 11. 121–128. [Ua.: Látóh, 1981. 12. 97–109.; NÁDOR Tamás: Ex libris. Interjúk. Bp. Gondolat, 1986. 293–304.; 13. tétel, 501–509.]
457. A magyar irodalom története 1945–1975. 1. Irodalmi élet és irodalomkritika. Béládi Miklós, N. G. B., Tóth Dezső és Szabó B. István rádióbeszélgetése. = Látóh, 1982. 8. 136–155. [Elhangzott 1982. máj. 6-án a Kossuth Rádió „Gondolat” c. műsorában. Szerk. Dorogi Zsigmond.]
458. MELCZER Tibor: „Csak a törvény a tiszta beszéd”. Rádiójegyzet. = ÚjT, 1982. 33. 30. [N. G. B. József Attila-műsoráról. Szerk. Dénes István. Rendező: Solymosi Ottó.]
459. Somkuti Gabriella: Könyvtárak – műhelyek. Az Egyetemi Könyvtár megtartja tudományos műhely rangját. = Ktáros, 1982. 1. 17–20. [Beszélgetés N. G. B.-val.]
460. Az Akadémia új levelező tagjai. Halász Ottó, Medzihradsky Kálmán, N. G. B., Szépfalusy Péter, Tuschák Róbert válaszai a Magyar Tudomány Szerkesztősége kérdéseire. = MTud, 1983. 4. 274–276.
461. A hatvanéves N. G. B. köszöntése. BARTA János = ItK, 1985. 1. 145–146. [Ua.: Irodalomtörténeti és művelődéstörténeti tanulmányok. Szerk. Kósa László, Szegedy-Maszák Mihály. Bp. ELTE, 1985. 319–323.] SZÉKY János = ÉI, 1985. 7. 10. SZÉLES Klára = MNemz, 1985. febr. 18. 7.
462. KENESSEI András: Corvinák, kódexek és freskók. N. G. B. főigazgató az Egyetemi Könyvtárról. = MH, 1986. ápr. 23. 5. [Interjú.]
463. Helyettünk senki sem gondolkodik. N. G. B. akadémikus, egyetemi tanárral, az ELTE Egyetemi Könyvtára főigazgatójával beszélget Lendvai L. Ferenc. = TársSz, 1986. 3. 68–76. [Ua.: Beszélgetések tudósokkal. Bp. Kossuth. 1987. 42–61.] Hozzászólás: CSIBA István. = ÚjT, 1986. 16. 17.
464. VÉRTESY Miklós: Gyógyulás útján a metróbaleset sérültje. = Ktáros, 1986. 8. 456–459. [Interjú N. G. B.-val és Marót Miklóssal.]

465. VÖRÖS T. Károly: A kétkedés joga. Beszélgetés N. G. B. irodalomtörténésszel. = Nszab, 1988. szept. 24. 13.
466. BERKES Erzsébet: Vakhit nélkül. N. G. B. születésnapjára. = MNemz, 1990. febr. 17. 10.
467. BUDAI Katalin: „A legnagyobb veszély: a frázisgondolkodás”. Beszélgetés N. G. B.-val. = Él, 1990. 16. 6–8.
468. Föltámadhat-e a keresztény-nemzeti kurzus? N. G. B. művelődéstörténésszel és Vekerdi László könyvtárossal beszélget Hovanyecz László. = TársSz, 1990. 8–9. 5–17.
469. KABDEBÓ Lóránt: A Vigilia beszélgetés N.G.B.-val. = Vig, 1990. 11. 866–872.
470. Szabadság hívőknek és hitetleneknek. Kérdőjelek a hitoktatás körül. = 168Óra, 1990. 25. 18–19. [N. G. B.-val és Lövétei Istvánnal Mihancsik Zsófia és Szénási Sándor beszélget.]
471. Bálvány volt vagy bálványt játszott. Nagyszerűség – kisszerűség. = 168Óra, 1990. 24. 26–27. [N. G. B.-val beszélget Ocsovai Gábor Szabó Dezsőről.]
472. Bűntudathasadás Németországban. Írni a Musza Dagh, Katyn, Karabah, Temesvár után. = 168Óra, 1990. 13. 18–19. [N. G. B.-val Ocsovai Gábor beszélget Günter Grass esszéjéről. Elhangzott a Magyar Rádió Gondolat-jel c. műsorában 1990. márc. 15-én.]
473. KÖVESDI Péter: Könyv/vár/ állott, most kőhalom. = Kurír, Reggeli kiad. 1991. júl. 31. 12. [Beszélgetés N. G. B.-val az Egyetemi Könyvtár helyzetéről.]
474. Volt egyszer egy magyar Dallas. Az igénytelenség igénye. = 168Óra, 1991. 27. 23. [N. G. B.-val Mélykuti Ilona beszélget.]
475. Írástudó a piacon. A féligazság kelendőse. = 168Óra, 1991. 12. 9. [N. G. B.-val Ocsovai Gábor beszélget.]
476. A túsul ejtett író. „Isten malmai gyorsan őrölnek.” = 168Óra, 1991. 4. 24–25. [N. G. B.-val Ocsovai Gábor beszélget Márai Sándor: Napló, 1945–1957. c. könyvéről.]
477. A Vigilia beszélgetése a kereszténységről és liberalizmusról. = Vig, 1991. 5. 369–387. [Résztevők: Balassa Péter, Gergely András, Jelenits István, Lengyel László, N. G. B., Szabó Miklós; házigazda Lukács László.]
478. Vége a klasszikusoknak? N. G. B.-val beszélget Nádor Tamás. = MNapló, 1992. 7. 14–16.
479. A harag: rövid örület. Ne űzd el rabszolgádat. = 168Óra, 1992. 40. 12–13. [N. G. B.-val Ocsovai Gábor beszélget.]

480. Arany János és a híd. = Szeged, 1992. 4. 20. [Riporter Szénási Pál Bertalan.]
481. BUNDULA István: Nemzet, nép, közösség. = Vilszöv, 1993. 9. 4-5. [Beszélgetés N. G. B.-val.]
482. Magázódva a marxizmussal. Hauser kontra Lukács. = 168Óra, 1993. 29. 20-21. [Hauser Arnold, Lukács György.] [N. G. B.-val Ocsovai Gábor beszélget.]

NÉVMUTATÓ

- Ábrányi Kornél 79
Ádám Péter 4
Ady Endre 7, 41, 128, 182
Agárdi Péter 3
Ágh Attila 387
Albert Gábor 69
Alexa Károly 11
Angyal János 159
Angyalosi Gergely 13
Antal Gábor 1, 3, 4, 7, 11, 440, 447
Ányos Pál 53
Arany János 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11,
13, 66, 79, 80, 81, 84, 107, 126, 175,
238, 262, 263, 268, 269, 319, 394,
413, 414, 421, 436, 440, 480
Arany László 1, 4, 8, 39, 54, 422, 432
Asbóth János 4, 8, 37, 326
- Babits Mihály 1, 4, 5, 10, 11, 12, 13,
91, 115, 140, 162, 240, 267, 270, 274,
281, 297, 301, 312, 376, 392
Bakcsi György 213
Baky Gyuláné 156, 158
Balassa Péter 7, 477
Balassi Bálint 5, 7, 10, 13, 190
Bálint Éva, V. 154, 455
Ballagi Aladár 8
Balogh Ernő 5
Bárczi Géza 423
Barlach, Ernst 1, 88
Barta András 1
Barta János 1, 2, 7, 27, 89, 119, 155,
324, 325, 328, 461
Bata Imre 6, 7
Béládi Miklós 165, 305, 457
Benda Kálmán 425
- Benedek Marcell 107
Benn, Gottfried 1
Beöthy Zsolt 1, 2, 8, 55
Berend T. Iván 323
Berkes Erzsébet 466
Bernhard, Thomas 111, 116
Bihari Sándor 151, 194
Blok, Alekszandr Alekszandrovics
213
Bodnár György 1, 11, 165
Bodnár Zsigmond 8
Bohus Magda 359
Bóka László 433
Bori Imre 7, 133, 203, 315
Borus Rózsa, H. 151, 194
Brecht, Bertolt 108
Bródy Sándor 4, 13, 125
Budai Katalin 7, 467
Bundula István 326, 481
- Canetti, Elias 4, 136
Curtius, Ernst Robert 67
Czine Mihály 101
- Csáki Judit 342
Csáky Edit, B. 227, 248
Csapody Miklós 10
Császár Edit, M. 85
Csiba István 463
Csokits János 408
Csoóri Sándor 329
Csorba Győző 314, 330, 349
Csűrös Miklós 148
- Danyi Magdolna 1
Dávidházi Péter 1, 4, 42

- Dénes István 458
Dési Ábel 9
Diószegi András 70, 90, 101
Dorogi Zsigmond 457
Dorst, Tankred 65
Dönhoff, Marion 358
Drach, Albert 74
Dsida Jenő 316
- Endrődi Sándor 8
Eötvös József 3, 8, 57, 283, 344
Eötvös Károly 11, 259
Eötvös Loránd 344
Erdei-Grünwald Mihály 449
Erdődy Edit 5
Esterházy Péter 396
- Falus Róbert 4, 8
Fáy Árpád 108
Fejtő Ferenc 406
Fekete Sándor 3
Fenyő D. György 231
Fenyő István 1, 7, 149, 166, 251
Fodor András 148
Fontane, Theodor 197, 377
Földényi F. László 6
Fráter Zoltán 231
Freiberg, Siegfried 4, 103
Friedrich, Hugo 224
Fülöp László 9
Füst Milán 336
- Gáli József 58, 75
Gárdonyi Géza 11, 243
Gáspár Imre 38
Gelencsér Katalin, B. 427
Gelmiczky György 231
Gergely András 234, 477
Gergely Gergely 70
- Gink Károly 53, 54, 57, 60
Goethe, Johann Wolfgang 167, 223
Gordon János 13
Gorkij, Makszim 228
Grass, Günter 68, 472
Grosz, George 4, 110
Gyergyai Albert 440
Gyertyán Ervin 9
Gyulai Pál 7, 8, 152, 225
- Hajdú Péter 411
Hajnal Anna 7, 179
Hajnal Gábor 1, 93, 147, 192, 349
Hanák Péter 234
Hankiss Elemér 115, 122
Határ Győző 420
Hatvany Lajos 53, 54, 57, 60
Hauser Arnold 482
Hebbel, Friedrich 4
Hegedüs Géza 378
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich 339
Heidegger, Martin 7, 13, 170, 361
Heine, Heinrich 212
Heinrich Gusztáv 7, 8, 191
Herczeg Ferenc 11, 249, 292, 298, 382, 404, 454
Hernádi Miklós 448
Hesse, Hermann 1, 58
Heym, Georg 1, 86
Hildesheimer, Wolfgang 117
Hochwälder, Fritz 59
Horgas Béla 359
Horváth János 7, 13, 187, 201
Horváth Károly 70, 137
Hovanyecz László 468
Höllerer, Walter 87
Huizinga, Johan 409
- Illés Endre 144

- Illyés Gyula 11, 13, 260, 271, 273, 371, 424
 Imre László 4, 7, 11, 440
 István, I., Szent 389
 Iványi Ödön 35

 Jankovics József 305, 379
 Jean Paul 1, 75
 Jelenits István 477
 Jeles András 181
 Jókai Mór 3, 7, 8, 13, 154, 156, 158, 377, 386
 Józsa György Gábor 453
 József, II., német-római császár, magyar király 393
 József Attila 1, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 77, 102, 159, 208, 226, 227, 231, 235, 237, 246, 248, 458
 Juhász Erzsébet 5
 Just Zsigmond 11, 254

 Kabdebó Lóránt 1, 3, 4, 5, 140, 172, 219, 469
 Kádár János 347
 Kafka, Franz 48, 98
 Kaiser, Joachim 61
 Kállay Bertalan 370
 Kálmán Béla 21
 Kanyó Zoltán 236
 Karinthy Frigyes 321
 Károlyi Mihály 7, 13, 185
 Kartal Zsuzsa 5
 Kassák Lajos 115, 317, 318, 371
 Kászonyi Ágota 75
 Katona Jenő 1
 Kazinczy Ferenc 303
 Kelevéz Ágnes 274, 281
 Keller, Gottfried 28
 Kemény Zsigmond 3, 8, 283, 343
 Kemsei István 148

 Kenedi János 398
 Kenessey András 462
 Kenyeres Zoltán 165
 Kerényi Ferenc 154
 Keresztury Dezső 7, 14, 64, 84, 151, 207, 215, 217, 280, 285, 287, 319, 430, 436
 Kéry László 400
 Kierkegaard, Søren 416
 Király György 264
 Király István 7, 63, 83, 128, 160, 165, 247
 Kiss Endre 4
 Kiss Ferenc 4
 Klaniczay Tibor 62, 83, 183, 278, 402
 Kollwitz, Käthe 4, 110
 Komjáthy Jenő 7, 8, 10, 11, 13, 17, 18, 232, 275, 278,
 Komlós Aladár 7, 29, 32, 33, 70, 78, 129, 188, 229
 Komlós Tibor 190
 Korompay H. János 4
 Kósa László 379, 461
 Kosáry Domokos 204, 442
 Kossuth Lajos 428
 Kosztolányi Dezső 7, 11, 13, 205, 219, 282, 290, 306, 307, 418
 Kotsis Sándor 194
 Kovács Dezső 342
 Kovács István 148
 Kovács József László 14
 Kovács Kálmán 7, 70, 189
 Kovács Sándor Iván 10, 413, 414, 430
 Kovács Zoltán 326
 Kozma Dezső 11
 Kölcsey Ferenc 1, 4, 5, 10, 13, 99, 142, 363, 365, 366, 369
 Köpeczi Béla 272
 Kövesdi Péter 473

- Kraft, Werner 4, 98
 Kristó Nagy István 331
 Kriza Ildikó 269
 Kriza János 269
 Krleža, Miroslav 7, 203
 Krolow, Karl 230, 289
 Krúdy Gyula 219
 Kubin, Alfred 4, 109
 Kulcsár Péter 345
 Kulcsár Szabó Ernő 4, 7, 11
 Kulin Ferenc 3
 Kusenberg, Kurt 114

 Lakatos István 440
 Lange, Friedrich Albert 7, 174
 Lányi András 405
 Lendvai L. Ferenc 463
 Lengyel Béla 228
 Lengyel László 477
 Levendel Júlia 359
 Liptay Katalin 11, 452, 454
 Lőrincze Lajos 20, 22, 50, 92
 Lőrinczy Huba 11
 Lövétei István 470
 Ludassy Mária 387
 Lukács György 339, 482
 Lukács László 477
 Lukácsy Sándor 142

 Madách Imre 3, 4, 13, 134, 135, 137,
 139, 146, 164, 168, 441
 Madarász Imre 12
 Magyar Imre, D. 9
 Mák Ferenc 14
 Makay Gusztáv 22
 Makay Ida 148
 Malraux, André 7, 186
 Mándy Iván 337
 Manzù, Giacomo 7, 153

 Márai Sándor 346, 371, 372, 390, 395,
 407, 476
 Markos Miklós 194
 Marót Miklós 464
 Mátyás István 5, 8
 Melczer Tibor 370, 458
 Mélykúti Ilona 474
 Mész Lászlóné 290, 307
 Mezei József 70
 Mihancsik Zsófia 470
 Miklós Pál 1, 149
 Mikszáth Kálmán 3, 11, 13, 245
 Mohai Lajos 221
 Molnár György 85
 Móricz Zsigmond 219
 Mózes Istvánné 168

 Nádor Tamás 13, 456, 478
 Nagy András 231
 Nagy Imre 13
 Nagy Miklós 70, 154, 288, 433
 Nagy Péter 184, 233
 Nemes István 11, 13
 Nemes Nagy Ágnes 296
 Nemeskürty István 183, 454
 Németh Lajos 70
 Németh László 11, 252, 382
 Nietzsche, Friedrich 4, 7, 10, 13, 143,
 228, 232, 349
 Nobel Iván 5

 Nyerges Judit 305, 379

 Ocsovai Gábor 471, 472, 475, 476,
 479, 482
 Oltványi Ambrus 276
 Orlovszky Géza 12
 Orosz László 183
 Orwell, George 341

- Osváth Béla 70, 71
 Ottlik Géza 28
- Pais Dezső 31, 42
 Palágyi Menyhért 8
 Pándi Pál 7, 63, 83, 160, 176, 342
 Pécsi Gabriella 148
 Petelei István 11, 255
 Péterfy Jenő 1, 2, 7, 8, 14, 15, 44, 47,
 49, 51, 113, 150, 218, 434
 Petőfi Sándor 3, 4, 5, 10, 13, 41, 130,
 160
 Pilinszky János 10, 11, 257
 Pók Lajos 4
 Póka Endre 75, 197, 198
 Pomogáts Béla 4, 8, 11, 13
 Pór Péter 1, 440
 Poszler György 339
 Proust, Marcel 67
- Rába György 7, 149, 161, 267
 Rácz Péter 289
 Rádics József 258
 Raddatz, Fritz J. 212
 Radnóti Miklós 10, 11, 265, 291, 370
 Radnóti Miklósné 370
 Rákos, Petr 157
 Rákosi Jenő 1, 2, 7, 8, 100, 220
 Rákosi Zoltán 197
 Ranke, Leopold 9
 Reisinger János 5
 Rejtő István 35
 Rékai Gábor 387
 Révay József 332
 Reviczky Gyula 7, 8, 29, 199, 351,
 438, 445
 Richter, Hans Werner 76
 Richter, Helmut 48
 Riedl Frigyes 4, 8, 123, 241
- Rónay György 7, 41, 125, 200, 206,
 333
 Rónay László 11, 12, 13
 Rugási Gyula 221
- Salat Levente 244
 Sárándi József 148
 Sárközy Elga 136
 Sárosi Gyula 26
 Schiele, Egon 4
 Schopenhauer, Arthur 8
 Schöpflin Aladár 28
 See, Klaus von 177
 Seidler, Wolfram 379
 Sik Sándor 356, 452
 Simon István 11, 258
 Sipos Lajos 6
 Solymosi Ottó 458
 Sólyom László 151
 Somkuti Gabriella 459
 Somogyi Sándor 70, 104
 Soós Kálmán 310
 Sötér István 4, 7, 8, 11, 63, 70, 131,
 176, 194, 251, 277, 279, 322, 440
 Standovárné Gárdonyi Vera 156, 158
 Stempel, Horst 4, 110
 Surányi Miklós 382
- Szabó B. István 457
 Szabó Dezső 471
 Szabó János 380
 Szabó Lőrinc 7, 11, 161, 239
 Szabó Miklós 477
 Szabó Zoltán 8, 398
 Szabolcsi Bence 70
 Szabolcsi Miklós 7, 83, 149, 165, 208,
 442
 Szajbély Mihály 8
 Szakolczay Lajos 7

- Szathmári István 124
 Szauder József 112, 439
 Szávai János 317, 318
 Széchenyi István 382, 391
 Szegedy-Maszák Mihály 1, 6, 7, 164, 451, 461
 Székely Sz. Magdolna 370
 Széky János 461
 Széles Klára 461
 Széll Zsuzsa 6, 132
 Szénási Pál Bertalan 480
 Szénási Sándor 470
 Szentmihályi Szabó Péter 148
 Sziklay László 38
 Szilády Áron 8
- Taine, Hippolyte 8
 Tamás Anna 130
 Tamás Attila 9, 11, 183, 380
 Tamás Gáspár Miklós 387
 Tarján Tamás 12, 14
 Taxner-Tóth Ernő 365, 366
 Thurnher, Eugen 380
 Thurzó Gábor 28
 Tieck, Ludwig 364
 Tisza István 298
 Toldy Ferenc 8
 Toldy István 4, 8
 Tolnai Gábor 112, 439
 Tolnai Lajos 8
 Tompa Mihály 96
 Tóth Árpád 308, 313
 Tóth Bálint 397
 Tóth Dezső 222, 457
 Tömörkény István 11, 242
 Turek, Ludwig 198
 Tverdota György 9
- Váci Mihály 214
- Vajda György Mihály 58, 70, 97
 Vajda János 1, 3, 5, 10, 13, 33, 105, 340, 444
 Valaczka András 12
 Varga József 410
 Vargha Kálmán 125
 Várnai Péter 234
 Varsányi Klára 440
 Vas István 299
 Vekerdi László 4, 7, 468
 Veres András 1, 2, 3, 8
 Veres Péter 350
 Vértesy Miklós 464
 Vízkelety András 75
 vk 6
 Vörös Károly 234
 Vörös T. Károly 465
 Vörösmarty Mihály 60
- Wagner, Richard 79
 Walkó György 6, 167, 223
 Weber Antal 4, 11, 130
 Weiss, Walter 380
 Wellek, René 1, 82
 Weöres Sándor 293
 Wolf, Christa 43, 46
 Wolf, Gerhard 43, 46
 Wyspiański, Stanisław 7, 211
- Zappe László 4
 Zeller, B. 56
 Zilahy Károly 52
 Zilahy Lajos 401
 Zimándi István ld. Zimándi P. István
 Zimándi P. István 7, 44, 141, 150
 Zimonyi Zoltán 148
 Zolnai Béla 7, 45, 73, 106
 Zolnai Pál 151
- Zsirai Miklós 411

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

7Nap	=	7 Nap (Újvidék–Szabadka)
168Óra	=	168 Óra
Akad.Verl.-Ges.	=	Akademische Verlags-gesellschaft
Alf	=	Alföld (Debrecen)
ALitt	=	Acta Litteraria Academiae Scientiarum Hungaricae. Általános Nyelvészeti Tanulmányok
Bd.	=	Band
bev.	=	bevezette
bőv.	=	bővített
Bp.	=	Budapest
BpRundschau	=	Budapester Rundschau
BücherUng	=	Bücher aus Ungarn
c.	=	című
Egyes.	=	Egyesület
EgyL	=	Egyetemi Lapok (Eötvös Loránd Tudományegyetem)
ÉI	=	Élet és Irodalom
ELTE	=	Eötvös Loránd Tudományegyetem
et al.	=	et alii (és mások)
Filmkult	=	Filmkultúra
Filmv	=	Filmvilág
FK	=	Filológiai Közlöny
ford.	=	fordította
gond.	=	gondozta
Hel	=	Helikon
Hrsg.	=	Herausgeber; herausgegeben von...
HungÉrt	=	Hungarológiai Értesítő
HungPEN	=	The Hungarian P.E.N.
IgSzó	=	Igaz Szó (Marosvásárhely)
Iris	=	Irodalomismeret
IrodSzle	=	Irodalmi Szemle (Pozsony)
ism.	=	ismertetések
It	=	Irodalomtörténet
ItK	=	Irodalomtörténeti Közlemények
JATE	=	József Attila Tudományegyetem
Je	=	Jelenkor (Pécs)

jegyz.	=	jegyzetek
K.	=	Kiadó
kész.	=	készítette
klny.	=	különlenyomat
Kort	=	Kortárs
köt.	=	kötet
Közn	=	Köznevelés
közrem.	=	közreműködött
Kr	=	Kritika
Ktáros	=	Könyvtáros
Kvilág	=	Könyvvilág
Lapk. Váll.	=	Lapkiadó Vállalat
Látóh	=	Látóhatár
ld.	=	lásd
Lit	=	Literatura
M. Kvt.	=	Megyei Könyvtár
m.társa	=	munkatársa
M.Tcs.	=	Megyei Tanács
mell.	=	melléklet
MFilmSz	=	Magyar Filozófiai Szemle
MH	=	Magyar Hírlap
MNapló	=	Magyar Napló
MNemz	=	Magyar Nemzet
MNy	=	Magyar Nyelv
MNyj	=	Magyar Nyelvjárások
MNyr	=	Magyar Nyelvőr
MTA I. OK	=	Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei
MTud	=	Magyar Tudomány
Nagyv	=	Nagyvilág
Napj	=	Napjaink (Miskolc)
NPI	=	Népművelődési Propaganda Iroda
Nszab	=	Népszabadság
Nszava	=	Népszava
NyelvIrodKözl	=	Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények (Kolozsvár)
OrszV	=	Ország–Világ
összeáll.	=	összeállította
p.	=	pagina

PedSz	=	Pedagógiai Szemle
PIM	=	Petőfi Irodalmi Múzeum
r.	=	rész
rend.	=	rendezte
RTV	=	Rádió–Televízió
Som	=	Somogy (Kaposvár)
sor.	=	sorozat
StudLittDebr	=	Studia Litteraria (Debrecen)
Szépirod.	=	Szépirodalmi
szerk.	=	szerkesztette
SzI	=	Szovjet Irodalom
t.	=	tábla
Tankvk.	=	Tankönyvkiadó
Társ.	=	Társaság
TársSz	=	Társadalmi Szemle
tart.	=	tartalom
Tom.	=	Tomus
Ttáj	=	Tiszatáj (Szeged)
Ua.	=	ugyanaz
ÚjEmb	=	Új Ember
ÚjFo	=	Új Forrás (Tatabánya)
ÚjÍ	=	Új Írás
ÚjS	=	Új Symposion (Újvidék)
ÚjT	=	Új Tükör
utánnny.	=	utánnnyomás
vál.	=	válogatta
Vig	=	Vigilia
Vil	=	Világosság
VilágirodF	=	Világirodalmi Figyelő
Vilászöv	=	Világszövetség
Vság	=	Valóság